

REDACTIA
Str. Anlich (Adam)
MONUMENTUL
Anstro-Ungaria:
an fl. 10; pe 1/2
5; pe 1/4 de an
pe 1 lună fl. 1.
de Duminecă pe
an fl. 2.—
abonamentele și străinătate
an 40 franci.
nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Str. Anlich (Adam)
INSERTIUNILE:
ze și garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia-ora 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.
Abonamentele căr și
insertiunile sunt în
inalte.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

O nouă dare.

Până acum a fost pusă sub
moștenirea părintească, ce au
părinții trebuie să răscumperi
stat; pe cumpărare și vânzare,
pământ, casa, câștig și pe cănele
te apera de oameni răi, și apoi
tot ce bei și mănânci tu și dobi-
teu. Pe de-asupra mai trebuia
milioane pe paradii milenare
palaturi aurite, ca să strălu-
de pe ele fala culturii ma-
să sporit șirul dărilor cu
și adecă cu darea furțișagurilor,
pe limba domnească se numesc
fraudări.
La tribunalul din Arad acum se
tractează furțișagul de 95.000 fl.
să facut la oficiul de dare din
ad; va să zică banul dajdei bietului
Cassariul care i-a furat ride
hohote înaintea tribunalului, când
cum și-a petrecut de minunat
acei bani, el și ceilalți diregători
cari li ospeta și li ținea cu bani.
cea mai mare a ajuns pe mâna
Scheinberger, zice Bács, ca
și invirto pe dobândă, dar' acesta
peunoaste nimic. Va mai costa sta-
tă acest proces vre-o 10—15.000 fl.
tot dar' 110.000 fl.
Mai deunăzi se duse pe oco-
jumatate de milion dela museul
ghiar din Budapesta. Și zi de zi
știrile, că la oficiul asta s'au
zeci de mii, la cela sute de mii,
din aceste zeci și sute de mii
fac milioane. De câțiva ani tot
merge. Foile mari europene
au și dat numele de țeara hoșilor.
Dintre hoși, ori să nu fie spre
perare, defraudanți, unii se fac
buni, alții își trag glonț în cap,
ei earăși alții merg în temniță, cei
vicleni însă fug cu banii cu tot
lume străină. Vorba e că banii
perduți, ear' statul nu poate
mănea de paguba.
Ce se întemplă dar! se aruncă
dare pe popor, așa se explică,
din an în an se urcă darea.
Darea furțișagurilor dela oficiile
stat ar mai merge cum ar merge,
se împarte pe întreaga țeară și
se împarte sarcina pe mai mulți.
Dar' atata nu e destul. Se fură
din casele comitatului și ale co-
mnelor. Eată în comitatul Arad a
furat cassariul sedricie orfanale Kri-
vany János din banii orfanilor sute
mii, până acum sunt descoperiți
9.000 fl., dar' de acum înainte are
vină grosul, se da cu socoteala
se va găsi jumătate milion florini
raji. Cassariul s'a dus în lume și
trăiește traiul boieresc prin America
și Africa, din creștarul orfanului, ear'
până la suspendat dela oficiu
doi români, adecă pe presidentul A.
Pecican și controlorul E. Barb, a mai
șinut apoi pe un samsal cu numele
ereztes, care zălogea și vindea
Migățiile furate de cassariu. Intre
avea zeci de funcționari la comitat
și noi ca Păcala doi români.

Numai chiar acestia sunt vinovați —
zice comisia administrativă. Fișpanul
și vicișpanul bunăoară, cari după lege
au datorință de a scontra casele
comitatense, cel din urmă în toată
luna, și e respunzător cu capul și
averea pentru averea orfanilor, rē-
mân mai departe în oficiu, ei n'au
vină. Par'că nici n'ar fi aceasta di-
regatoria lor, ci numai a tabări cu
gendarmi asupra bietului popor pac-
nic, asupra bisericilor și școalelor
noastre.
S'a ales și o comisie comitatensă
care să cerceteze cauza. Cine sunt
această comisie? Oamenii cărmei;
Nachtnebel Mundi, despre care se
zice că e stăpânul nevăzut al comi-
tatului, toate câte se fac în comitat
prin a lui sfat se fac, apoi baronul
Solymosy și Beleş János, cele mai
umilite slugi ale stăpânirii. Oare a-
vè-vor acestia taria sufletească să
taie în carne vie, când acea carne
e a protectorilor, cari i-au facut
deputați? De ce nu s'a ales în comisie
și un membru din opoziție?
Nu e greu de înțeles cum se va
sfârși treaba, doi diregători români o-
norabili au să pătimească negreșit,
poate de am avea mai mulți la co-
mitat, atunci și mai mulți, pentru fur-
țișagurile creaturii lui Tabaidy, căci
Tabaidy sdrobitorul valahilor facu din
coreligionarul seu calvin Krivány,
care n'are altă învățatură decât 2
clase și a fost căprariu la regimentul
33. mai înainte scriitoriu, apoi con-
tabil, controlor și cassariu, atotpu-
ternic în comitat, care pe sprin-
ceana terorisa pe ceilalți
diregători, sub înaltul protectorat al
stăpânirii de sus. Și ce mare pa-
triot era. Odată era expus în fere-
știle unei prăvălii frumosul tablou
al seminaristilor cu profesorii lor.
Krivány János se infurie, cum cu-
tează să pușă cineva în fereaștră a-
cesti pui de valahi și ca la porunca
ia negustorul iute tabloul din fere-
ștră, ca să nu fie mănios dl Krivány.
Că nu-i glumă a sta în calea omului
care are saci de bani.
Cum se va acoperi paguba sutelor
de mii? Planul e gata. Foile ungu-
rești ne spun, că ori așa, că se va
arunca pe comitat 20% dintr'una, în-
țelegeti 20 fl. la sută, și atunci se
acopere într'un an paguba, ori să se
facă aruncul pe 10 ani cu câte 3%
la sută. Atăta dare nouă vè așteaptă
dar', dragi români, dacă paguba rē-
mâne numai la 259,000 fl., ear' dacă
se va implini vorba că va ieși jumē-
tate de milion defraudat,
atunci încă odată atăta. De sub a-
ceasta dare nu e mântuință, căci or-
fanii nu pot rămâne de pagubă și
comitatul, adecă poporul e respunzē-
tor pentru diregătorii pe cari i-a a-
les de chivernisitori peste averile
orfanilor.
Căci așa e constituția ca un cuțit
cu 2 tăiușe. Un tăiuș prin care ție-
dă dreptul, ca tu să-ți croești soartea,
tu să-ți alegi încongregație membri
de ai ței, cari să aducă hotăriri pri-
ncipioase pentru tine și să-ți aleagă

diregători de omenie, cari stau mai
aproape de sângele și sufletul și in-
teresele tale. Dacă folosești acest
tăiuș, atunci constituția e o binefacere
pentru tine, cu ea ești tu stăpân peste
averea și drepturile tale, căci le-ai
incredințat fratelui țeu.
Dacă însă dai cuțitul în mâna al-
tuia, atunci acela întoarce celalalt
tăiuș contra ta, cu care te ciungă-
rește. Așa a dat poporul și în comi-
tatul Aradului ca și în alte comitate
cuțitul în mâni afurisite, atunci când
a ales de membri în comitat oameni
necunoscuți de el, ear' acestia au
pus de cassar peste averile filor lor
orfani pe prietinel lor de odinioară
căprariul, ear' acum hoșul Krivány
János,
Ni-s'a întemplat și aceea de într'o
comună vecină poporul nostru beat
de vinarsul acestor domnișori au ci-
răit după bărbații nostri cari luptau
pentru alegerea fruntașilor nostri în
congregația comitatensă. Eată cât de
scump are să plătească acel popor
rachiul și papricașul și ademenirea
solgăbiraelor și a notarășilor și a an-
tăștilor comunali. Toate se rēsbună
în lume.
Și uită, tu popor, ce faci! Mai
deunăzi au cerut diregătorii comitatu-
lui, să li-se urce plățile. Ca să se
poată face acea urcare se cerea ur-
carea dării comitatense. Mica ceată
românească cu dl Veliciu în frunte
protestează, ca pe popor să se pună
dări noue. Și membrii străini, or-
tăcii diregătorilor, de tine, popor, a-
leși în comitat, huiduiesc pe „agitatorii”
români. Mai mult încă. O droaia de
membri țerani din Pectea română,
gazde mari, aduși pe chelty, iiala dom-
nilor, înșiși se alătură la p,artida dom-
nilor și votează și ei urcarea contri-
buției pentru mărirea plăților dom-
nești. Este vrednic de o soarte mai
bună un popor car' însuși își bagă
capul de bună voie, în jug? Nu ui-
tați vorba ceea, că cine seamēnă
vènt seceră vifor.
Și te uiți tu, popor, cu mâinile în
sin la noi cum, îți apēram drepturile
tale? Eată și acum ni-s'a facut nou
proces de presă, pentru-că am scris
aici, că poporul e jefuit din toate
părțile și am atăcat rēnduiala dire-
gătorilor, și totuși ție jele de creștar,
ca să țin, o foaie românească în casa,
din care să înveți cari-ți sunt drep-
turile, și datorințele tale cetățenești,
ca să te și apēra contra jafurilor,
ori țoar' ție frică de arēndaș ori
notariu, pe cari tu li îmbogățești,
că-ți vor zice, că țini cu agitatorii?
Da, agitator e la noi acela care să
sbucie, umă pentru luminarea poporului
și se lasă huiduit între nepăsarea
ori chiar hohotele noastre, ba se
duce și în temniță, căci vè apēra
pe voi.
Uite, și cojocul bun dacă-l porți
vrenae mai îndelungată se găurește.
Cojocul stăpânirii noastre din croiu
e srpintit, căci nu e facut pe trupul
nost ru și e facut din piele rea. As-
tăzi atāt de sdrămțos încât nici
peteale nu mai încape, și ne
facele speculă. sub el. Oare

n'ar fi vremea să facem și noi ce
face tot omul cu minte când i-se gău-
rește cojocul, să ne luăm altul croit
pe trupul nostru și din piele bună?
adecă să schimbăm stăpânitorii pē-
cătoși cu alții noi, cinstiți și de omenie?
Voește și vei fi!
Luteranii contra legilor păgâne. Nu de
mult am povestit în ziarul nostru, cum se
plâng acuma Calvinii (cei ce se țin de „legea
ungurească”) că ce urmări rele au legile
cele noue politico-religioase tocmai asupra
bisericii lor calvine, când, pe lângă Jidani,
tocmai ei, Calvinii se bucurau mai mult
de ele, fiind că stăpânirea, introducēdu-le
ca să facă pe placul Ovreilor, a urmărit
și urmărește cu ele de a ne maghiarisa
mai curēnd.
Acum vin la rēnd și luteranii maghiari
de se plâng; începutul l'au facut cei din
comitatul Nograd. La adunarea lor biseri-
cească ce au ținut-o în zilele de 12 și 13
Iulie, la Balassa-Gyarmath, protopopul lor
a desfășurat într'o vorbire lungă, ce mult
rēu au facut acele legi bisericești luterane.
Intre altele a zis, că ori se căsătorește un
băroat luteran cu o femeie dintr'o altă con-
fesiune (mai ales cea catolică), o i o femeie
de altă confesiune cu un luteran, familia
nici odată nu rămâne luterană, și altele.
Mai toți cei de față au întărit cele-ce a
spus protopopul și se vaitau mult
Mai departe a împărțășit adunării, că la
conferința ce a ținut-o preoțimea cătăva
vre de înainte de adunare, toți preoții
cu un glas și cu mahnire în suflet au de-
clarat, că rēsping mila ce va vrea să li-o
deie stăpânirea în înțelesul legii celei mai
noue despre completarea plăților preoțești.
Au vorbit cu multă inverșunare și aici la
adunarea aceasta, voin să rēspingă și ea
„argintii lui Juda”, dar' de geaba toate,
în zadar au vorbit, căci membrii mireni ai
adunării, cei cari ascultă mai mult de stă-
pânirea pēcătoasă de cât de Dumnezeu, au
fost în majoritate cu 2 voturi, și astfel s'a
hotărit, ca preoții să primească acei ar-
gintii.
Se înțelege, că primindu-i, stăpânirea le
va cere să se facă slugile ei în toate; și
astfel ei se vor strica cu totul, ear' cu ei
poporul lor.
Așa se rēsbună pofta de maghiarisare,
lacomia de bani, gândirile și pornirile ne-
curate. Nu pot să se mire, dacă lumea cea-
laltă nici nu-i compătimente.

In contra maghiarisării pedagogiilor!

(s.n) Invălmășala de care e co-
pleșită vieța spirituală a popoarelor
din întreaga monarchie, dar' mai vir-
tos lipsa de orientare în cercurile
pretinse conducētoare ale Românilor
din această parte a monarchiei, în
care ne aflăm, nu arareori face și
trebuie să facă impresiune penibilă a-
supra fiecărui om cugetător și preo-
cupat de interesele mari ale na-
țiunii sale.
Spiritul depresiunii, care ca o
ceată deasă acopere vieța masselor
din clasa inteligentă, nu lasă loc nici
celei mai mici licuriri prevestitoare
a unei dimineți senine și pline de
speranță. Intunerec este și nu se
găsește focarul din care cu putere
să străbată prin neagra ceată raza
de mângăiere, raza de încurajare și

a de bucurie intru speranța unei reînvierei a cauzei noastre naționale. S'a adeverit și la noi ca pretutindenea, că mișcarea masselor în virtutea legii de inerție o produc singuratic prin schinteia minții lor. Lipsesc acestia, depărtați fiind, lipsește și elementul dător de viață a acelei mișcări. Dar' s'a mai adeverit și aceea, că puțini sunt muritorii, din mîntea cărora să se trezească schinteia electrisătoare; cei mai mulți se încălzesc la focul produs de alții. Lăsați acestia singuri, focul se stinge, ear' materialul combustibil seacă, căci seacă a fost și seacă rămîne mîntea, fauritoriul aceluia indispensabil element al naturii.

Dacă aceasta e starea politicii actuale în partea Românilor din această patrie nenorocită, dacă așa de neguroasă este atmosfera vieții noastre publice, aceasta nu va să zică, că tot astfel să rămîna, căci o lege a naturii ne spune, că în lume nimic nu e neschimbător, totul e în prefacere și refacere. Refacerea e posibilă numai dată fiind cauza producătoare.

Voim prefacerea stărilor desolate de astăzi în stări mai bune, trebuie să căutăm să punem în acțiune forțele, cari pot produce această schimbare. În noi, și numai în noi zace răsturnarea stărilor actuale și crearea unor stări noi, favoritoare cauzei noastre drepte și sfinte. Putregaiul muschiat trebuie dat în lături și curățită calea ce duce către adevăratele silințelor noastre.

Nu mai e mult timp de perdut, căci alte vînturi, din alte direcțiuni încep să se porniască cu o vehemență, care va desrădăcina tot ce nu este adănc înfipt și va curăți câmpul vieții spiritului comun, nimicind toate elementele omoritoare de viață și susținend pe cele dătoare de viață. Pregătiți avem deci să fim și încă de cu bună vreme să ne gândim la toate mijloacele de scutire, ca astăzi, norocos să treacă poporul nostru și peste acest arcan și apoi mai întinerit și mai cu multă putere să lucreze fiecare din noi cu puteri insutite la propășirea scumpului nostru neam. Și dacă e, ca să ne găsească pregătiți ori-ce eventualitate apoi să nu ne punem mînile în sin și să așteptăm până ce ne cade de-a gata para în gură, ci să muncim. Destul am stat în anii din urmă fără de nici o muncă, mistuind din trecutul glorios și neagonisind de nou aproape nimic.

Spre muncă și activitate a îndemna ne-am apucat să punem în discuție unele indigitări, cari ni-se par deocamdată potrivite de a ne scoate din amorțeală, în care ne-a aruncat nepriceperea unora și maliția altora.

Dintre ziarele române, primul care a alarmat opinia publică românească asupra unui nou atac îndreptat chiar în contra ființei noastre etnice ca individualitate culturală, a fost „Tribuna Poporului”; celelalte numai tardiv s'au ocupat de el și nu cu focul, cu care s'ar fi convenit. Este vorba de pericolul ce ni-se pregătește de către adversarii nostri prin tendința de a maghiarisa preparandile confesionale și prin ele toate școalele populare. Nu li-e destul, că ne forțează învățarea limbii lor și prin organele lor ne șicanează în tot chipul, căutând nod în papură și storcîndu-ne până în meduva, ci acum voesc să frîngă gătul și acestui puțin ce din mila lor ni-ar fi mai rămas. Voesc adecă: să pretindă, ca în preparandile confesionale studiile să se propună în limba maghiară, lăsându-ne și nouă o mică frântură:

libertatea de a instrui în limba maternă religioasă, limba și literatura, și aceasta numai de milă, și numai cum a accentuat nobilul nostru apărător, numai ca să nu mai avem obraznicia a susține, că ne împiedică cultivarea în limba proprie și să ne facă martiri. Că ce se petrece în sufletele lor, ni-au dovedit până la evidență discursurile ce s'au ținut în adunarea generală a Reuniunii regnicolare a prof. de pedagogie, ținută numai zilele trecute în capitala țării, în Budapesta. E adevărat, că aceasta este o mișcare particulară, dar' ea poartă pecetea oficioasă, cât timp reprezentantul ministrului de culte e prezent la debateri și dă chiar decarațiuni. Discuțiunea ce s'a făcut pe puncte, în toată extinderea ei nu ne privește deocamdată, însă amar ne atinge ea, când cu pofta uliului caută a-și viri ghiarele în acele instituțiuni, pe cari le-am creat și le susținem cu stătea jertfe și putem zice chiar cu o resignațiune eroică, căci mă rog, nu e lucru de toate zilele, ca un popor serac să supoarte și grelele sarcini ale statului și să susțină singur din avutul seu atâtea instituțiuni, față cu niște pretențiuni tot mai urcate, și încă și-le susține cu o tărie eroică.

Este mai presus de ori-ce îndoeală, că planul e conceput și se fac pregătirile de executare. În fața unei astfel de situațiuni ce e de făcut?

... Cred, că nimic mai potrivit, decât să ne punem pe lucru și de pe acum să aflăm mijloacele mai potrivite de apărare. Să nu tîmîndăm lucrul până-ce ne sosește earăși apa la gură și apoi să sberăm, că ne înecăm. Atacul e pregătit, deci la defensivă, Românilor! Pe oamenii lași și timizi, dați-i în lături! Nu ve pese! Singura deslegare e aceasta, alta nu există. Bine, bine, vor zice urii, dar' ce e de făcut? Ce să fie, să-si bată fiecare capul și scuture din el o idee bună și noi toți cu brațele deschise să o primim, fără a ne mai întreba, conform scărboșului obicei, din capul cui a resărit ideea cutare bună. Și dacă așa vom lucra, bună ispravă vom face. Mie mi-s'ar părè ca cele mai potrivite următoarele:

1. Consistoriul metropolitan al Românilor ortodoxi din Transilvania și Ungaria se adună la Sibiu, deci un asesor să facă propunerea, ca din partea consistoriului să se pregătească o reprezentațiune la guvern în contra mișcării pornite de „Reuniunea regnicolară a profesorilor din Ungaria” și sprijinită de guvern.

2. Consistoarele eparchiale gr.-or. din Sibiu, Arad, Caransebeș și Oradea mare la rîndul lor să facă asemenea.

3. Să se convoace sinoade protopresbiterale și parohiale extraordinare și să se iee rezoluțiuni în cauza aceasta, înaintîndu-le consistoarelor, cari la timp le pot înainta guvernului.

4. De va fi aproape pericolul, să se convoace sinoade eparchiale gr.-or. și congresul național, spre a face și aceste înalte foruri cele de lipsă într-un preintîmpinarea pericolului.

5. Biserica gr.-cat. să facă și ea în cadrul legilor sale, ceea-ce poate și ceea-ce află necesar, tot în sensul indicat.

6. Presa noastră să dezbate chestiunea cu toată ardoarea, ca astfel să résulte adînea noastră indignare și în presa străină.

7. Bărbații nostri să iee cuvîntul în adunările comitatense de toamnă și să semnaleză pericolul.

8. Nefiindu-ne permis de a face intruniri publice, să pornim scare în comitate, lăsându-ne să vorbim în

teste pentru subscriere prin comunele rurale, și acoperite cu zeci și sute de mii de subscrieri să le înaintăm la locurile competente.

Eată cam ce s'ar putea face. Un program de acțiune în liniamente generale mi-am permis a schița aci, la a cărui executare, se înțelege, că multe vor mai fi de a se adăuga. Dar' această acțiune nu va duce la scopul dorit dacă ea se va desvolta ici-colo numai, și nu pretutindenea. O generală acțiune să se desfășure; nici un colț de pămînt, unde locuiește suflet de Român, să nu rămîna netras în vîltoarea mișcării. Să o recunoaștem, că în privința aceasta mult s'a greșit și se greșește. Unii fac opoziție alții nu, unii ved mări pericole alții nici habar nu au; din unele părți s'au înaintat în căte o cauză reprezentațiuni, din altele li-s'au pus bețe în cale și la destinație au ajuns după vremea trecută. E aceasta politică serioasă? E aceasta matură? E politica la scop ducătoare?

Să nu ni-se răspundă, că vina o poartă cutare, ori cutare, căci nu el, ci noi purtăm vina, fiind-că suferim pe un astfel de individ în fruntea noastră.

La muncă deci, însă la o muncă unificată, la o solidaritate în lucrare, și atunci isbînda trebuie să urmeze, căci nu e scris în cartea sorții popoarelor să piară un popor cu atîta vitalitate și cu o așa forță de rezistență!

Așa să ne ajute Dumnezeu!

România și Bulgaria.

În cei din urmă zece ani Bulgarii nu s'au purtat așa cum s'ar fi convenit față cu România, ai cărei fi au vîrsat atîta sînge scump în războiul ruso-turcesc din 1877—78 pentru eliberarea lor de sub jugul păgân. Chiar și Bulgarii cari locuiesc în Dobrogea precum și în alte părți ale României, adesea-ori se arătau obraznici, pretențioși, astfel în cît guvernele de dincolo se vedeau uneori silite a le da câte o lecție bună. Ear' dintru acestea earăși se nășteau neînțelegeri și frecări neplăcute chiar între guvernele ambelor țări.

Așa se pare, că Bulgarii în sfîrșit recunoscuseră, că ei is de vină, de aceea acum v'ro două săptămîni domnitorul lor, principele Ferdinand și cu soția sa făcură vizită pămîntului regal românesc în castelul „Pel-s” dela Sinaia. Cu acest privilegiu, așa se vede, prințul Ferdinand s'o fi ertat pentru supușii sei nerecunoscători, deoarece-ce regele Carol li-a făcut o primire foarte bună și iștrăluțitoare, ear' la prînzul ce s'a dat în onoarea oaspeților, ambii domnitori preschimbară niște cuvinte cît se poate de prietenești și calde. Principele Ferdinand a spus chiar că își ridică paharul „în mărirea națiunii române,” pe cînd între domnitori este obiceiul a zice numai: „între propășirea țării ori a statului.”

Intorcîndu-se acasă pămîntului bulgar, s'a oprit în orașul românesc de pe mare Constanța, capitala Dobrogei, unde o au salutat și Bulgarii ce locuiesc acolo. Răspunzînd la cuvîntarea de bună venire și de salutare dintr'înșii, principele Ferdinand a zis într'altele și următoarele cuvinte: „Fratele meu, Regele Carol al României, ve cărmuește și ve ocrotește cu înțelepciune și dragoste; căutați a fi un element de ordine și de pace, supunîndu-vă legilor țării; căutați-vă de comerț și afacerile d'voastre.”

Se vede dar', că a isbit domnitorul bulgar pe lângă regele Carol a căpeta ertare pentru ai săi Bulgari. Este încă și o altă dovadă, că legăturile între România și Bulgaria s'au îndreptat, anume, acum, cînd preste câteva zile, la 27 a curente n. regele Carol va sosi în ca-

pitala rusească Petersburg, pentru a vizita țarului, ziarul rusesc „Novosti” între altele:

„Suntem încredințați, că vizita gelui român și a principelui bulgar (care astăzi cînd scriem aceste rânduri sosește acolo) la curtea țarului nostru vor întări pe totdeauna gături prietenești și calde între România și Bulgaria pe de o parte ear' pe de alta între ele amîndîndu-se Rusia; și că astfel toată politica țărilor balcanice se va întoarce pe noi mai bune.”

Este și de dorit, ca așa să fie, căci prietînia și buna conviețuire a popoarelor balcanice depinde mult, ca să se facă dată socoteală cu stăpînitorii noștri țarîni și infumurați și să li-se taie din pofta și să li-se deie peste degete, ca nu mai schingiuasă lumea, pe noi țarîni murile nemaghiare.

Panama cea mare aradană.

Judele de instrucție, Köller, caută după ortacii lui Krivány, cari i-au dat mîna de ajutoriu în sevrșirea marelui furt, și au dat de un fost scriitor și masa orfanală, cu numele Keresztes, care a fost prieten de cruce cu Krivány.

Luat de scurt el a mărturisit că s'au în mare prietînie cu Krivány, și că el dus obligațiunile (hărțiile de valoare) la „Osztrák-Magyar” și le-a vîndut cu 120 fl. — ear' hîni i-a predat lui Krivány din cari și pe el l'a ajutorat cu mult.

După ce și a recunoscut ortăcia cu Krivány și participarea la furătură, numai că a fost deținut în temniță.

Keresztes plîngînd a zis, că are contra deținerii și și-a numit de advocat Dr. Fényes Kálmán.

După deținerie i-s'a făcut acasă o tare amănunțită, prin căpitanul de poliție s'au aflat 2 epistole dela Krivány, fără v'ro însemnătate pentru furtișag.

Keresztes a curiosat toate tainele lui Krivány și se simțea ca la el acasă. În ziua plecării lui Krivány a fost în

Cînd a înțeles însă, că mișelile și țările lui Krivány s'au descoperit, a căzut pămînt ca lovit de trăsnet; a căzut și și nu s'a mai sculat pînă a trebuit meargă la — temniță. E de însemnat Keresztes a fost om serac, și de odată mai a început a-și cumpăra o casă moasă și a deschide o întreprindere de mormîntări cu 30 000 fl.

Acest lucru a fost tuturoră prea băla ochi.

Cercetarea la masa orfanală tot de ce s'a adeverit pînă acum, că scontzarea partea celor mai mari a fost totdeauna mult pentru formă, așa pe de-asupra. Astfel Krivány a putut fura în dragă țara lui. Pînă acum abia s'a cercetat cea zecea parte. Pe semne cercetarea va ținea 8—10 zile.

Vicispanul Sztarmáry despre Krivány, colaborator al foilor din loc a ispitit pe span să vadă ce părere are despre Krivány.

Vicispanul a răspuns: „Nu e adevărat că am fi fost toți cu toată încrederea Krivány. Dovadă isbitoare e, că în loc de a chei — cum e datina pe tot locul — noi țîntut trei. Noi dacă am vîzut că se în gîtește, am știut că s'a înșurat bogă, că a făcut căștiguri mari în losuri de loc (Cam slabă dovadă de tot).

„Au fost alții, cari a știut că Krivány zîlogeste obligațiile și că Keresztes e un tașul.” pentru ce n'au făcut aceiași țare?... ”

Oare cine vor fi acei „alții” — Die Ta?... De ce nu dai afară cu ei?... ”

Krivány e bolnav. Medicul de casă Krivány, Dr. Tisch Moritz, ascultat de mărturisit că Krivány e greu bolnav, rac în stomac, și că — după părerea de cului — nu va trăi mai mult ca jumătate de an.

De unde se va acoperi suma furată? Aceasta încă nu se știe, cei strîși cu ușa, spunînd acum mai că după încheierea cercetării la congregația ce se va ținea în na August a. c. se va hotărî. Acestea sunt însă numai vorbe late, tru a scapa de-ocamdată; sigur se va face un plan nou de aruncare precum se vorbește, aruncul nou de 3 procente pe 10 ani.

Ține-ți-vă, dragi plătitori din comitatul Aradului!

Procesul nostru.

(R.) La 8 Iunie s'a dat osânda în cel dintâiu proces de presă al nostru. Ear' pe ziua de 16 Iulie rectorul nostru responsabil a fost ascultat în al doilea proces de presă ce se pornește împotriva celor dela „Tribuna Poporului“.

Eată o strălucită dovadă, că bine ni-am făcut datoria de ziaristi și luptători naționali. Am știut să lovim dușmanii totdeauna acolo unde-i doare. Altminteri nu ni-se făcea marea cinste, ca în curgere abia d'o lună și câteva zile tribunalele ungurești să se ocupe deja a doua-ora cu... goana ce stăpânirea a pornit-o într-o lovire în noi.

Este, într'adevăr, fără păreche în istoria ziaristică române, ca unei foi să i-se facă procesele atât de iute și de... dese. Unul dintre ai noștri nici n'a apucat încă să intre în temniță și eată, se cere un al doilea martir. Nici chiar „Tribuna“ n'a pățit aceasta, măcar, că mare era furia pe carea stăpânirea maghiară se năpustise asupra amicilor noștri în data ce a simțit, că ei muncă națională deserviră, deșteptând poporul și chemându-l la luptă bărbătească împotriva sugrumătorilor haini.

E, cum am zis, o mare cinste a-aceasta pentru noi. Dușmanul nu deschide foc asupra decât asupra celor pe cari îi simte și vede că luptă mai fără teamă și cu mai mulți sorți de izbândă.

Așa și între noi și guvernul unguresc.

Stăpânirea a simțit îndată-ce s'a înființat foaia noastră, că aici, în Arad, se lucrează pentru stringerea la un loc a luptătorilor, pe cari un nenorocit ziar românesc zor-nevoie voia să-i toace în cap. După mareață adunare din Decembrie 1897 s'a convins apoi, că poporul s'a adunat și el în jurul amicilor noștri și-i ascultă când la luptă îl chiamă.

Eată de ce ni-s'a dat osânda, chiar pentru un articol scris cu prilejul adunării ce chemasem la Arad, eată de ce ca mâne Curtea cu jurați ungurească earăși ne va osândi. Căci nu e vorbă numai de ce s'a scris, ci e vorba de a nimicel luptători români neînfrânți.

E firesc, ca toate acestea să nu ne supere, ci dimpotrivă, ne mângâie. Se spulberă astfel și odioasa invinuire ce ni-s'a adus din partea unor frați pătimasi, cari seccniseră vorba, ca foaia noastră s'a înființat pentru a face pe plac Ungurilor. Și ori-cât îi stăpânește patima oarbă pe acești frați sibieni, credem, că prin procesul ce ni-se face vor fi simțit noua palmă ce li-se dă pentru invinuirea ce au ridicat chiar zilele acestea, când ne-au înfațșat ca întovărășiti celor dela „Kárpát-egylet“.

E dureros numai un singur lucru: că în sinul neamului românesc se dă condeiu în mâna unor nevrstnici în ale politice, cari patima lor nenorocită o socotesc drept virtute, și astfel în loc de-a lupta umăr la umăr cu cei loviți de Unguri, prin pisma lor fără seamă și răutatea înjositoare ajung să se înfațșeze obștei române ca dovezi, că neamul lui Cain nu s'a stîns încă.

Noi am spus-o însă chiar dela înființarea foilor noastre, că nu ne vom lăsa desamăgiți și descuragiați nici de ticăloșiile ce frații le-ar săvârși împotriva noastră, nici de sëlbatăciile stăpânirii ungurești.

Din nefericire și între Români, ca

ori-ce nație, întotdeauna s'au găsit reii și scâlciați la minte, ceea-ce n'a împedecat însă pe cei harnici să facă binele.

Vom merge deci și noi înainte cu liniștea sufletească a celor cari numai de bune porniri se călăuzesc și calea cea dreaptă o caută.

Ne vom opri cu atât mai puțin în calea și lucrarea noastră, cu cât ne-am dat seamă chiar dela început de toate relele ce pot veni asupra noastră. Rēul venit dela frați îl vom înăbuși cu dragostea ce obșteea românească ne arată pe zi ce trece tot mai mult, căci ziarul nostru se răspândește în chip cum nu ne puteam aștepta.

Cât despre prigonirea venită din parte ungurească, ea întotdeauna ne-a oțelit în luptă.

Ne va îndemna și de aci încolo la îndeplinirea cu sfințenie a tuturor datoriilor naționale.

Ierta-vom deci pe uității de sine cari hulesc împotriva noastră și caută cu luminare prilej de ceartă. În care noi însă nu vom mistui puteri, ci îndrepta-vom piepturile noastre numai spre sëlbatocii cari lovind în noi, vor să doboare tot ce stă în picioare și străjuște ale neamului comori.

LOTRII — DOMNEȘTI.

— Două hoții mari în Arad. —

*Domnii beau benchetuiesc,
Furâ bani, și-i prăpădesc,
Românii gem și plătesc!!*

Cu acest cântec trist trebuie să începem povestirea ne mai pomenitorilor furături săvârșite de hoții domnești din Arad, puși de „înțeleapta stăpânire“ a țării — ca să chivernisească banii de dajde, ce ni-i trag de pe spinare cu ploaia de executor, și banii bieților orfani!

De 10 ani de zile sună birturile și cafenelele din Arad, de cântece haiducești, de musica țigănească, de larmă și injurături!

Și cine făceau toate acestea? *Domnii slujbași din Arad*, în frunte cu cei puși peste bani: cassariul dela oficiul de dare *Bács Nándor*, și cel dela masa orfanală *Krivány János*!

După ei ceilalți mari și mici!! — 10 ani a ținut aceasta hoție și petrecere desfrânată în fața întregului oraș, înainte nasului fișpanului, *Fábián László*, viceșpanului *Szathmáry Gyula*, și a întregului aparat de poliție!

Dacă fetele române din Micălaca mergând seara către casă dela lucrul din Arad, îndrăznesc să cânte pe malul Mureșului vre-o doină, îndată se trezesc în spate cu ceata pandurilor și-haid cu ele la bobarnă: pentru-că fac larmă de se aude în oraș!

Și larma hoților de domni n'a ajuns la urechia poliției de stradă în decurs de 10 ani! Nu, pentru-că și ei lingeau păharele și strîngeau fărâmatările ce cădeau de pe masa „domnilor“!

Dacă nemernicul polițist mai primea și câte o sugare domnească, așa el grija, ca nu cumva cineva să conturbe petrecerea „domnilor“!

Stătea deci la ușă, și dacă cineva întreba, ce e aici? el răspundea: „mulatnak az úrak“! (se petrec domnii.)

Așa a ținut asta 10 ani de zile. Dar' vorba Românilui: „Atâta umblă ulciorul la fântână, până odată tot se sparge“!

Așa și cu „domnii“-hoți: dacă n'au voit „domnii cei mari“ și poliția să-i descopere: i-a descoperit Dumnezeu! Primul cavalier, cassariul dela „porție“, *Bács Nándor*, ca a sa ceata, după trei ani de temniță acum șed pe banca criminală, ca să-și dea seamă despre banii furati, cari fac o sumă numai de 95 000 fl. — Al doilea hoț, renegatul slovac *Krivány János*, — al cărui moș desigur va fi zis: „zenyim zapám tot vót, de

én tyista magyar megválygom“! — a întrecut pe Bács, căci după întemnițarea acestuia, el a mai furat trei ani de zile, — cu o îndrăzneală și obrăznicie vrednică de idolul lor: *Rózsa Sándor*, — până și-a completat suma la un pătrar de milion, și-apoi simțind, că se apropie și al său sfrșit, a luat banii 'n spate, frunze 'n buze, lumea 'n cap — și haid' în alte părți mai fericite!!

Acum „ocoșii“ noștri de „domni“ s'au pus ca căpăii să amușine după urmă!

Ticălosul de hoț a avut încă curajul să scrie prietinelor epistole din *Hamburg*, vestindu-le că a ajuns în pace și se pune pe corabie.

Cătră America, sau cătră Africa va fi luat-o, nu se știe, căci poliția din *Hamburg* nu i-a dat de nume. Se va fi folosit de nume strein! — Până se pune la cale pertractarea procesului contra lui *Krivány* și consoții, să ne ocupăm puțin de cel de acum.

Procesul pornit acum trei ani în contra lui *Bács Nándor* și consoții pentru înstrăinarea sumei de 95.000 fl. din cassa oficiului de dare din *Arad*, a ajuns deja la pertractarea finală, care s'a început în 30 Iunie, și de atunci decurge neîntrerupt — nu știm până când.

Sala mare a comitatului, unde se țin pertractările, zi de zi e ticsuită de public curios.

Nu-i mirare. Toți sunt curioși a vedea ceata hoților domnești, cari au furat și au ajutat în furătura sumei colosale de 95.000 fl. storși din sudoarea bietului popor, care acum va avea să plătească de nou aceasta sumă, pe care cavalerii nopții și-au petrecut la timpul său, ca zeii în *Olimp*.

Și după ce știm, că la oficiul de dare din *Arad* plătesc mai ales Români, așa tot ei vor fi poștiți de nou la acoperirea acestui furt și a speselor de proces. Deci gata-te Române de plătit! —

Primul factor în această furătură spurcată e fostul cassariu *Bács Nándor*.

În acoperirea furtului l'a ajutat controlorul *Czegledy* și alți subalterni, cărora Bács le dădea bani împrumut.

Odată deprins în dilapidări, Bács lua din cassă fără nici o muștrare și împărția cu ușurătate ne mai pomenită, cui numai cerea.

Când presedintele tribunalului l'a întrebat să numească pe cei cărora li-a dat bani, el a răspuns: — „Vé rog să nu mă întrebați cui am dat, ci mai bine cui n'am dat, căci pe acestia cred mai ușor să-i pot numi!“

Sume mai mari a dat jidanului *Scheinberger Moritz*, 57.000, jidanului *Tenner Rudó*, 5000 fl. și lui *Bérczy Alajos* 8000 fl. — Ceialalți parte i-a petrecut, parte i-a împrumutat la frunză-iarbă.

Cei 3 complici, dar' mai ales *Scheinberger* i-a promis lui Bács multul cu pământul, și anume: că în 3 luni îl face milionar!

L'a purtat pe la băile *Herculane* zicându-i că acolo va câștiga sute de mii în cărți dela boierii din *România*; l'a purtat prin *Ardeal* pe la ocne de sare, mine de cărbuni, magazinuri de lemne, făcându-l pretutindenea să creadă, că el (jidantul) are legături de „gescheft“ cu toți proprietarii și în curând va ajunge la sume fabuloase!

Povestea însă a rămas poveste.

Bács pe lângă toate sforțările n'a mai ajuns la bani, căci la urma urmelor jidanul nu-i mai dădea nici măcar 2—5 fl.

Furtul s'a descoperit și făptuitorii au ajuns în temniță, unde stau de 3 ani.

Acusatul Bács recunoaște totul și mărturisește cu toată liniștea și sinceritatea. Jidanul *Moritz Scheinberger* din contra neagă cu toată hotărârea, deși atât Bács cât și o mulțime de martori (birtași și chelneri) sunt în contra lui.

Scheinberger a cumpărat vinuri fine și fasole din *Ardeal* cu vagoanele, cu scop de speulă. Aceasta recunoaște, dar' nu

recunoaște că a cumpărat pe banii primiți dela Bács.

Jidanul se apără cu o rezoluție de admirat, și nici odată nu vine în cotraciere. Pe omul de speulă, „care lucră cu numerii“, ori-cât l'ai învărti, socoata lui consună!

Bács cu ceata lui, dar' mai ales cu jidanii *Scheinberger* și *Tenner* aveau convenirile mai ales în birtul la „Regele Ungar“.

Fostul chelner pe timpul acela, cu numele *Dajka Sándor*, ca martor dă la protocol: „că Bács și *Scheinberger* tot la o laltă au petrecut și au vorbit. — Acolo cinau și benchetuiau în toată seara până la prețul de 20 fl. 30—50 fl.

Conta de regulă o plătea *Scheinberger*. — Aveau odaie separată, Nr. 2, unde beau până cădeau morți de beți.

„Odată fiind numai ei 3, Bács a certat pe *Scheinberger*, să-i dea banii, altcum va fi rău!

„*Scheinberger* făcea paradă cu banii, întrebând, că cine ghițește câți bani are, apoi arăta câte 25—30 de mii“.

Scheinberger a avut „gescheft“ și în *Soborșin*. Gendarmii de acolo susțin prin act public, că *Scheinberger*, în timpul acela, cheltuia cu mult mai mult, de cât îi era venitul.

Jidanul neagă hotărât!

Vom vedea la sfrșit, căci nu credem să scape cu pielea curată nici jidanul, cu toată încăpăținarea sa și a apărătorului său, tot jidan și el!

În acest spurcat proces e mestecat și un slujbaș român dl *Nicolae Prodanovici*, care însă nici n'a fost în *Arad* pe timpul în care se provoacă la el. Dar' „domnii cei mai mari“, și auume unul cu numele *Arányi Béla*, care cerne și subscrie mai pe urmă socoțile și le trimite la ministru. Acest „domn“ ar voi cu ori-ce preț să apese pe bietul *Prodanovici*, că de ce n'a observat acesta greșelile.

Vezi Doamne, el ia în seamă cununa gardului, și dacă nu e bună, vina o poartă cel-ce a dat îngrăditoriului nuiele!

Pe coconul *Arányi* însă l'a strîns în curele apărătorii lui *Prodanovici*, bravul nostru avocat român *Dr. Stefan Pop*, cu care mândri putem fi toți românii, căci între 8 avocați apărători, câți figurează în acest proces, numai al nostru, dl *Pop* a știut face lumină adevărată, și a pornit decurgerea procesului pe adevăratul său povrniș!

Atât de brav se poartă dl *Pop* în acest proces, încât și străinii îl admiră!

Finea procesului nu se știe, căci mai sunt mulți de ascultat.

N.

IOAN LAPEDATU.

Școalele române din *Brașov* au avut mulți bărbați distinși, cari prin bogatele cunoștințe, prin înalte daruri sufletești, și-au dobândit mari merite pentru poporul românesc. Între acești bărbați un loc de frunte a ocupat și *Ioan Lăpedatu*, harnicul profesor și talentatul scriitor român.

În 25 Martie a. c. publicul ales din *Brașov*, corpul profesoral și elevii tuturor școalelor române de acolo, s'au adunat în sala festivă a gimnaziului pentru a serba memoria prea de timpuriu perdutului bărbat. Cu acest prilej dl profesor *Andreiu Bârsean*, fost elev al lui *Lăpedatu*, a ținut un discurs, în care în mod demn a arătat cine a fost *Lăpedatu* și cari sunt faptele lui.

Dăm astăzi cetitorilor noștri portretul lui *Lăpedatu* și-l însoțim cu unele notițe din vorbirea dlui *Bârsean*.

Ioan, sau cum se numia în copilărie *Onea Lăpedatu*, s'a născut în 6 Iulie 1844 în *Colun*, un mic sat în

apropierea Sibiului, așezat pe termenul drept al Oltului. Carte a învățat mai întâiu la școala săsească din Hosman, ear' de aci a trecut la Sibiiu, la gimnasiul catolic (astăzi de stat!), unde a fost cel mai distins student până la absolvirea gimnasiului, la anul 1868.

Deja în decursul studiilor sale gimnasiuale se ocupa foarte mult cu literatura română. Ceta cu multă rivnă pe A. Murășan, Bolintineanu și Alexandri. Inspirat de acești autori Lăpădat a scris primele sale versuri publicate în „Familia” încă pe la anul 1866. Frumos descrie dl Bărsean indeletnicirile lui Lăpădat pe timpul ferilor școlare:

„Lăpădatu își făcuse de timpuriu o deprindere, care avea să fie de mare însemnătate pentru dezvoltarea sa. Ii plăcea încă de copilându să fie cu luare aminte la vorbele sâtenilor, din mijlocul cărora eșise și în mijlocul cărora petrecea, asculta cu plăcere la povestile sau pildele spuse de vre-un bătrân sau bătrână, urmăria cu băgare de seamă obiceiurile populare și-și înșemna adese-ori doinele, pe cari le auzia cântându-se, sau chiuiturile, pe cari le rostiau cu veselie flăcăii în focul jocului. Toate aceste l-au făcut să cunoască modul de cugetare al sâteanului nostru...”

După terminarea studiilor gimn. a trecut în București, unde a scris mai multe poezii și articoli literari, publicate în „Familia” dlui Vulcan, în „Albina Pindului” de sub conducerea lui Bolintineanu și în ziarul „Traian”, redigat de Hașdeu.

În toamna anului 1869 fu trimis de societatea „Transilvania” la Paris, la universitate. Aici a ascultat cursurile de literatură și filosofie. Cursurile acestea le-a sfârșit la Bruxelles în vara anului 1871, când făcu cu succes strălucit examenul de doctor în litere și filosofie.

Ca bărbat format a venit la Brașov, unde îndată toamna i-s-a dat un post de profesor la gimnasiu, în care a rămas până la moartea sa întâmplată la anul 1878. A fost de două-ori căsătorit și a lăsat după sine doi gemeni, astăzi tineri de bună speranță.

Ca profesor Lăpădat a dezvoltat o mare activitate și era iubit de elevi, de colegi, cât și de publicul întreg. A lucrat din respecterii cu cuvântul și cu condeiul pentru progresul intelectual, moral și material al poporului român.

Deși a murit tânăr, Lăpădat ni-a lăsat un număr însemnat de lucrări în versuri și prosă. Cele mai multe sunt împrăștiate prin diferite reviste. Puținele numai au fost adunate în două cărțicele: „Incerări în li-

teratură” tipărită la 1874 și „Asupra situației” tipărită la 1877. În cea dintâiu se află 34 piese în versuri și o dramă în trei acte intitulată „Tribunul”. Versurile lui Lăpădat sunt de o rară frumusețe și jingășie și au fost cu drag primite în lumea literară.

Ultima lui întreprindere literară a fost redigiarea revistei „Albina Carpaților”, pe care dînsul o înființă și o conduse dela 18 August 1877 până în 25 Martie 1878.

Astfel Lăpădat rămâne o figură fruntașă între bărbații noștri de căpetenie din cele din urmă decenii.

intelectualității naționale este și mai expusă atacurilor și ispitelor adversare, având a ține o luptă desperată cu elementul colos al agresorilor noștri. În fața acestei situații critice datorie sfântă li-se impune celor chemați, a menaja și încurajarea învățătorimea; dacă dorește a susține și cultiva în ea zelul și însușirea curată pentru cauza sfântă a culturii.

Putere de viață și istor de abnegațiune și însușire vom inspira în spiritul învățătorimeii noastre, prin intrării învățătoriești și organe didactice, cari instituțiuni conduse de bărbați cu dor de cultura și viitorul neamului, pot întări învățătorimea intelectualmintă în marea luptă de existență națională.

IOAN LAPEDATU.

Afaceri Școlare.

Reuniunile învățătorești și „Foaiă Pedagogică”.

Cu mângăere constat, că de un timp încoace s'a inaugurat în ziaristica română o direcție mai sănătoasă, apreiându-se mai mult cauza culturii, am început încă-i acum a recunoaște, că chestiunea vitală a neamului se desleagă în școale.

Cei ce serios ne dăm seamă de viitorul neamului, trebuie să constatăm durerosul fapt, că școala națională — acest fort al vitalității noastre, — ca nici când este expusă proiectelor adversarilor, ear' armata

Ne-a mâhnit adânc faptul, că în unele regiuni ale metropolei noastre se ține suspensă autoritatea reuniunilor învățătorești, ba am trebuit cu durere să cetim, că în archidieceză s'a decretat încetarea din viață a reuniunilor și reînțoarcerea la vechile conferințe, sub pretext, că acele fiind conduse de bărbați din centru, se sperează a trezi nouă viață în siml amortitei noastre învățătorime.

Să facem -- chiar și numai în liniamente generale -- o paralelă între reuniunile și conferințele învățătorești, și ne vom convinge, că reuniunile sunt din toate punctele de vedere mai avantajoase și conducătoare la scop.

Cercul de activitate al reuniunilor este

mai general, având un program mai amplu decât conferințele; reuniunile sunt puse pe base cu mult mai solide, având organism permanent, care dirige mersul afacerilor și stăvirește linia și mijloacele de progres a corporațiunii; apoi mijloacele spirituale — bibliotecile, stăvirea și censurarea elaboretelor prin comitet, precum și punerea chestionarelor pedagogice către adunări — trecute prin examinarea comitetului — nu altem și modestele mijloace materiale — fondul reuniunilor -- sunt capabile de a da corporațiunii un impuls și avânt spre progres, pe când intrunirile momentane ale conferințelor, lipsa lor de organism permanent, le face imposibil de a realiza același progres, care de fapt l-au realizat și până acum reuniunile învățătorești, cari au emis premii de sute de fl. pentru cele mai bune cărți didactice, au apriginit edarea de opuri, au ridicat monumente bărbaților de școală, și au rezolvit o mulțime de chestiuni cari au contribuit în mod puternic la promovarea învățământului.

Organismul prea complicat al reuniunilor ușor se poate simplifica, numai bunăvoința să nu lipsească.

Așteptăm, că în aste zile de grea cecare autoritățile să închige cu atât mai strins șirurile învățătorimeii, să-i încălzească în siml lor, să trimită acei bărbați cu dor de cultura neamului, în siml reuniunilor învățătorești, inspirându-le viața și tria morală de a rezista cu bărbăție cercărilor adversare.

Derim să se știe, că noi în sinceritate frățescă combatem roul ori din care parte se va ivi, cu atât mai vărtos când acela se face în contul interesului general.

Na vom a scusa pe nimeni!

Prezum am strigat osana învățătorimeii când ea prin zelul și însușirea sa a ridicat sus prestigiul și reputațiunea sa și a școalei române, tot astmod de datorință imi țin a o admonia și advertisa acum, când prin indolența și lipsa de conștiință a demnității sale vom ajunge, ca școala română să nu aibă nici un organ didactic, care să promoveze cauza școalelor și soarta lor proprie.

Învățători! Luați aminte, când ați reunită a Vă consolida și stringe rândurile, prin susținerea unui organ propriu, ați reunită la viața și demnitătea noastră, și în consecință înșiră ve săpați mormântul.

Ajunși odată în fața sistării „Foaii Pedagogice” din Sibiiu, din lipsa spriginului, ținem absolut indispensabil a da publicității abonentii din diecesele Arad și Carasebe, pentru a ne cunoaște și îndrepta:

Din protopresbiteratul Aradului nici un învățător, singur dl Dr. Pipos, profesor.

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI”

O inspecțiune*)

Profesorul. — Că'z onorat domnul Inspector va bine-voi doară un moment să așulke aplicațiunea metoagii intuikive.

Inspectorul se așează, scoate carnetul și condiciful și ascultă.

Profesorul. — Mă! prostovane! tu 'ala ghe colo... Spune-ne tu doară: ce iaște ființă și ce iaște lucru, mă?

Elevul. — Lucrul, dom'le, este care nu mișcă, și ființă pentru că mișcă!

Profesorul. — No! dar' orniceul meu... prostule! ființă'i ori lucru?

Elevul. — E lucru dom'le!

Profesorul. — Că'z doar mișcă, mă! auzi! (bață ceasul în urechia elevului)

Elevul (ferindu-se) — Da, dar' dacă nu'l intoarcem, nu mișcă.

Profesorul (satisfăcut) — Bravo! (cătră domnul inspector) Ș'apoi doar asta'i ghintre cei mehgiocri... Bine! (Elevul trece la loc) Tu, mă! alălant ghe lîngă el... Cike picioare are boul, mă?

*) Facem poate o plăcere învățătorilor noștri reproducând din schița lui I. L. Caragiale, intitulată: Un pedagog de școală.

Elevul. -- Patru, dom'le!

Profesorul -- (vesel) -- Ei, pe dracu! că'z doar n'o să aibă șepke!... Și ce e boul cu patru picioare? lucru ori ființă? Hă?

Elevul. -- Ființă, dom'le!

Profesorul. -- Dar masa ființă'i?

Elevul. -- E lucru, dom'le!

Profesorul. -- No! că'z n'are și ea patru?

Elevul. -- Da, dar nu se mișcă, dom'le!

Profesorul. (și mai vesel) -- Ei! pe dracu! să se miște... poake doar că cu spirikismus!

Inspectorul (tușeste tare și cantă să schimbe vorba) -- Mă rog cum îl chiamă pe elevul acesta?

Profesorul. -- Anibal Ionescu.

Inspectorul. -- Răspunde bine.

Profesorul (cu siguranță) -- Că'z asta'i ghintre cei bunisori!... No! la Gheografie acuma... Mă: tu ghe colo... Spune-ne tu doară toake Ștakele Europei.

Elevul. -- Franța, dom'le.

Profesorul. -- Franța, bine!

Elevul. -- Anglia, dom'le.

Profesorul. -- Iaște!

Elevul. -- Germania, dom'le.

Profesorul. -- Ghermania.

Elevul (se pornește repede) Profesorul dă din cap afirmativ la ficce nime de Stat cu satisfacție și cu mândrie) -- Elveția, Rusia, Suedia, Italia, Belgia, Olanda, Turcia, Bulgaria, România, Sârbia, Muntenegru și Grecia... dom'le!

Profesorul (încrunlându-se) -- Și apoi mai care, mă?

Elevul. -- Atâtea, dom'le!

Profesorul (începându să scrișnească) -- Dar Spania, mă?

Elevul (intimidat) -- Și... Spania, dom'le!

Profesorul (mai aspru) -- Dar Spania, ungh'e'i Spania?

Elevul. ...!?

Profesorul (magistral) Spania 'i lîngă Portocalia, mă boule, și viță versa!

Elevul (așerit) -- Și... Spania și Portocalia dom'le!

Profesorul (din ce în ce mai sus) -- Și mai care?

Elevul (pierdut) -- Vițăvercea, dom'le!

Profesorul (indignat) -- Nu Vițăvercea mă! Dănimarea, mă! Dania, mă! (șoptind amenințător printre dinți) Dania tălină-tău! (energic) Merji la loc, boule!

Elevul pleacă obidit la loc.

Inspectorul (conciliant) -- Ei! ori cum, tot a știut destul de bine.

Profesorul (încă fierbînd de ciudă) -- Pe dracu! știut! Traiane Ghiorghescule! Vină tu... Spune-ne tu doară, s'audă și onorat domnul inspector: dacă sunt în lume apoi clike le veghem doară, cine le au făcut pe toake?

Elevul (sigur) -- Natura, dom'le!

Profesorul (zîmbind cu bunăvoință filosofică) -- Ei, pe dracu, Natura!... Dar pe Natura aia cine au făcut-o, mă prostovane?

Elevul. -- Dumnezeu, dom'le!

Profesorul. -- Dar vezi bine că Dumnezeu, că 'z doar nu tată-tău și mame-tă!... No! acuma... noi, Românii, musai doară să șkim pe cum că: ghe ungh'e ne tragem noi?... ghe ungh'e?... spune!

Elevul (energic) -- De la Traian, dom'le!

Profesorul (făcînd cu ochiul Inspectorului, care stă în admirație) -- Și cine era Traian?

Elevul. -- El era un om bun!

Profesorul (emotional) -- Bun, dragule! ghe el! zic zău lui Dumnezeu, bun!...

Și cu cine s'au bătut el?

Elevul (brav) -- Cu Turcii!

Profesorul (rîzînd cu mult chef) -- Pe dracu! Că'z ungh'e erau Turcii până atunci în Europa... Mai târziu doară apoi s'or

Școala română.

Știința și buna creștere sunt cele două isvoare de care trebuie să aibă parte orice copil în creșterea sa, iar conducătorii sunt părinții și profesorii.

Până la 7 ani copilul face școala în familie; sufletul lui trebuie să se influențeze de sfaturile înțelepte ale tatălui. Pe de altă parte, mama prin dragoste insufle copilului simțăminte nobile, cari sunt temelie vieții și firii omului. Părinții trebuie să aibă grije de a începe cât mai de timpuriu să-și îndrumeze copiii în viață. Și această necesitate era mult recunoscută de strămoșii noștri; un învățat de pe acele vremuri, anume Platon a zis: „Totul depinde de la primele semințe, dacă au fost bune, ne putem aștepta într-o zi la cele mai frumoase roade și aceasta fie cu privire la plante, fie la animale, fie la om”. Deci știut este, că primele impresii sunt cele mai durabile.

În scopul acesta trebuie numărate și bune exemple puse înaintea copiilor, pentru ca privindu-le să le imite. Deasemenea trebuie să facem prin toate mijloacele, ca copilul să aibă un adevărat cult pentru adevăr.

Educațiunea femeilor trebuie mult mai îngrijită decât a bărbatilor, din cauză, că viața bărbatilor provine mai întotdeauna din cauza relei educațiuni ce au primit dela mamele lor. Femeia deci este sufletul familiei.

Pregătit astfel de părinți, copilul sosind în școală, profesorul urmează a-i arăta drumul vieții, pe care mai întâiu părinții i-au arătat să pășească; însă din nefericire, că mai mulți părinți nu privesc școala ca un loc sfânt de unde isvorește viitorul copiilor lor, ci ca un loc de groază, unde fiindu-le aduși copiii, chiar fără voia lor, căci învățământul azi e obligator, nu se îndură a fi lipsiți de foloasele ce le poate da copilul, în timpul cât își face școala.

Deci interesul lui îndeamnă a-și ține copiii acasă, lucru nepotrivit pentru veacul în care trăim. Azi timpul cere, ca ori-cine să știe cel puțin a citi și a scrie. Cunoscută e zicătoarea: „Ai carte, ai parte”. Azi noi Românii avem școli bune, unde ni-se dă tot ce trebuie, și nu știm îndestul a ne folosi de ele. Acum 82 ani când George Lazar, Român plin de iubire pentru neamul său, a înființat în București o școală românească, a fost mulțumit că și-a găsit o casă dăruită și pășită, fără geamuri și prin podul căreia ploua înăuntru, unde să poată face lecții cu școlarii săi cari veniau iarna la școală aducând câte o bucăcică de lemn, pentru a încălzi magazia aceasta, unde erau mulțumiți, că pot să învețe în limba românească; căci până atunci

ștră înfloritoare în ale spriginirii ziaristice pedagogice.

Unde sunt atâți protopopi, asesori ai Ven. Consistorii, advocați cu dare de mână, învățători cu dotațiune, ca cei din Arad, Pecica, Șein, Nădlac și din întreg protopresbiteratul Aradului?!

Oare la asemenea decădintă să fi ajuns statul nostru învățătoresc?!

Învățătorilor! Ați uitat că și birjarii, ospetarii, au dat probe că știu a se însufleți, când pusă e în cumpănă chestiunea de existență, ei își au organele lor de publicitate; iar voi „lumina lumii”, prin o ușurință necualificabilă uitați, că cerințele Voastre de progres stau cu totul în alt raport.

Vieța Voastră este demnitatea Voastră, învățătorilor! Aceste Vă servească de memento în aceste zile grele, ele fie-Vă evanghelie sfântă de inspirațiune, de cumva aveți pretensii la viață.

Cum doriți, ca respectul societății să Vă însoțească, cum doriți, ca aceea se aprecieze justele Voastre pretensii, când voi Vă lipsiți de cea mai puternică armă — de tribuna publică, pentru a influența societatea în favorul vostru.

„Umblați până aveți lumină”, până încă nu ne cuprinde orisonul școlii române întunerecul cu umbrele sale!

Umblați, până când astfel de bărbați distinși, prin edarea Foi pedagogice, vă luminează calea, și vă conduc în căile luminii și ale adevărului.

O, de ar sosi odată oara redesteptării voastre, de ați ști și înțelege ce mari interese sacrificați prin indolența față de propriul organ, chemat a vă netezi calea și a vă procura și elupta o soartă mai bună.

Știu și cunosc soarta voastră amară, care este soarta comună a celor, cari se sacrifică pentru binele omenirii.

Veți ști, cum zilele acestea colegul vostru Bacsay István din comuna Tinye, comitatul Șopron, după ce a mântuit — cu ocazia unui foc — 3 vieți omenești, căzându-i o scândură pe cap, după un morb de 6 luni devenind incapabil de funcțiune, a plecat la Pesta a-și afla condițiune, unde neprimind, a murit de foame — între palatele pompoase și între cei îmbuibăți de mâncări — în floarea vieții, abia de 26 ani.

Dar ce voui cu exemple străine, văzuitam învățătorii români trăind și murind în cea mai mare miserie, văzutu-i-am cerșind pentru marea iubire de neam. văzutu-am prunci învățătorilor noștri în cele mai josnice condițiuni de servitori.

În fața acestei înfloritoare sorți, voi priviți cu o criminală indolență, fără a medita serios asupra sorții acestor colegi, ajunși din cauza morburilor ori altor nefericiri în miserie; ori să ve puneți trista și dure-roasa întrebare: ce se va alege mâne din copiii voștri?!

Eată chestiuni de viață, cari ar trebui să vă preocupe zi și noapte, pe lângă cauza de progres a neamului, dar unde și cătră cine să arăt remediul pentru îndreptarea sorții voastre, când voi nu aveți o tribună de pe care să vă vorbesc, și pe care voi învățătorii a 3 milioane de Români să o cetiți.

Rugăm și ven. naastre autorități școlare a impune caselor culturale bisericesti abonarea „Foi pedagogice” pentru bibliotecile școlare.

Suntem în cea mai plăcută poziție de a vesti, că Ilustrul Episcop Nicolae Popea va dispune exoffo abonarea acelei foi din casele comunelor bisericesti pentru bibliotecile școlare.

Atari salutare dispozițiuni s'au făcut de protopresbiterii:

P. Miulescu, Aureliu Dregan și Andreiu Ghidiu.

Așteptăm a-se invita atari dispozițiuni și din partea protopresbiterilor: Dr. G. Popoviciu, Dr. Sebastian Olariu, Dr. Traian Putici, Dr. Ioan Trailescu, Constantin Gurbanu, George Popovici, cel dela cari biserica și școala română e în drept a spera mult.

Ne-a măhnit faptul, că dintre atâți protopresbiterii inspectori școlari, singur I. Pinciu a abonat, cum veți da Prea On. protopopi înviațiuni și consilii pedagogice învățătorei submanuate, când însăși nu țineți cont de progresul pedagogiei științifice?!

Cum doriți perfecțiunea ulterioară a învățătorei, când dvoastră nu vă interesați, ca învățătoreia să-și procure — afară de calendariu și vre-o carte, ori ziaru pedagogic; nu tindeți a l' examina pe învățător și afară de școală, a-i privi biblioteca, școala de pomi, albinăria, etc. a examina cu un cuvânt Intrucât învățătorul corespunde ori nu cerințelor de progres.

Am scris aceste, luând informațiuni, că distincții profesori redactori dela Sibiu sunt deciji a scoate foaia încă până la finele anului; să grăbim deci cu toții a-i asigura existența, prin trimiterea abonamentului neînsemnat de 3 fl. v. a.

Fie că aceste cuvinte să afle echoul trebuincios, spre mărirea școlii și progresul neamului.

Severin 6/18 Iulie 1898.

Amicul culturii.

Protopresbiteratul Chișineu: S. Dolga, Inv. Chitihaz. Radnei: școala din Odvoș și P. Givulescu Inv., Soborșin. Lipovei: singur I. Lucaciu, Inv. Lipova. Timișoarei: singur E. Milosav Inv. Murani. B.-Comloș: I. Vuia și școala din B.-Comloș, S. Andron, Saravale și ofc. parochial Toracul-mic. Belinț: singur V. Amandia Inv. Ictar.

Nici un abonent din tractele: Buteni, Hămagiu, Borș-Ineu, Șiria etc.

De sub jurisdicțiunea Ven. Consistoriului, singurul abonent: Pantelie Burduș, Tasadto.

Diecesa Caransebeșului.

Protopresbiteratul Caransebeș, dintre învățătorii singurul abonent e d-șoara Elena Bija, apoi Preasfinția Sa N. Popea, Archim F. Musta, secret. Dr. T. Badescu, ref. T. Barzu, prof. Dr. I. Ionescu.

Lugoj: singur D. Daicovici, Inv., Sacul.

Făget: numai societatea de lectură din Făget, nici un învățător.

Ciacova: I. Pinciu, prot. și I. Gruescu, Inv. Ciacova, S. Procopiu, Inv. Feni, S. Sava, Inv. Giulves.

Buziaș, S. Mecea Siner-sig, V. Balan, Cheveres.

Mehadia: singur D. Ciacloada, Inv., Dalboșeți.

Bocșa: I. Marcu, Inv., Bogya, P. Dalea, Inv. Ternova: I. Velcian Reșița.

Panciova: Școala com. Satulnou, Ilie Bojin, Seleuș, Augustin Mihuț, Alibunar și școala rom. din Dolova.

Oravița: G. Dragoescu, Inv., Oravița, I. Alexandrescu, Inv. Varadia.

Biserica-albă: singur I. Treicu, Inv. Hadia.

Dintre învățătorii gr.-cat. ai dieceselor Lugoj și Oradea-mare a abonat-o singur Iuliu Biroiu, Inv. Ticvanu. În total deci 39 abonenti în două diecese cu aproape 1000 școli, ce trist și înfloritoriu fapt!

Din centre ca: Lugojul, Timișoara, Aradul, Oradea, Buteni, Borș-Ineu, Borș-Sebeș etc. nici un învățător nu a abonat-o.

Când ne reamintim, că „Amicul școlii” din 1861 a avut 639 abonenti: episcopi, vice-comiți, archimandriți, advocați, protopopi, preoți și învățători; iar „Foaia pedagogică” are abia 150 abonenti, cu durere trebuie să constatăm decădintă no-

ghescoperit Turcii... (puternic) Cu Daci, mă!

Eleul (mai brav) — Cu draci!

Profesorul. — Că zău lui Dumnezeu că cu draci s'o bătut!... Dar mai apoi, Ștefan-Cel-Mare și Michaiu-Bravul, cine au fost?

Eleul (mândru) — Ei erau oameni buni.

Profesorul (aprobând cu tărie) — Buni mă!... și s'au bătut!...

Eleul (cu mulfă mândrie națională) — Cu draci!

Profesorul (entuziast) — Cu draci! zic zău lui Dumnezeu!... Merji la loc!... Bravo, prostovane! (cătră inspector, care e transportat) Căz asta doară iaște un școler emininke!

Inspectorul — Are și mult talent!

Profesorul (cu siguranță) — Ei! pe dracu, talent!... căz talent nu'i doar ghe vreo samă! asta'i lucru anticvat... Cu metougehele mogherne doară, totul zace numai în aplicațiune!... No! la muzică acuma... Spune-ne, Popescule: ce-i muzica?

Eleul. — Muzica este care cîntă, dom'le.

Profesorul (nemulțumit) — Nu așa, loază! Nu cuvînta doară ca ritanii... vorbește ca școlerul. Dă-ne tu numai ghecăt ghefiniția chiară și agkecvată!

Eleul — Muzica este... Profesorul. — Ce? Eleul — Este când... Profesorul (foarte nemulțumit și repetând definiția) — Muzica iaște aceea care ne gîghilă urechile într'un mod plăcut... (pîntre dinți aparte școlarului) — la sama doară să nu ție le gîghil eu ție într'un mod neplăcut! (Se aude clopotul de ieșire).

Inspectorul (se ridică; copiii fac și ei ca Inspectorul) — Domnule profesor, sunt foarte mulțumit. Metoda dumatile e admirabilă...

Profesorul (tăindu-i vorba cu mândrie) — Căz asta doară e metoada lui Peștaloțiu!

Inspectorul (urmînd) — ...și zelul dumatile vrednic de laudă... (cătră elevi) Voi, băieți, căutați a profita de știința bunului vostru profesor și nu uitați că de la voi așteaptă mult patria, România, pentru viitor!

Profesorul (conducînd cu multe reverențe pe inspector și încântat de rezultat) — Căz eu ce le tot spun boilor, onorat domnule Inspector?... Apoi dacă's porci și n'atî ghes-tulă aplicațiune!

Poesii populare.

Frunză verde de mohor,
După mândra-mi mor de dor,
C'am lăsat-o cam departe
Și nu i-am scris de mult carte.

Dar' i-oiu scrie pe hârtie,
Că mă duc la cătănie,
Să fiu slugă la împăratu
Să nu mă rîdă tot satu.

Jele-mi mândro de tine,
Că rămăi tu făr' de mine,
Jele-mi și plâng mereu
După ingerașul meu.

Eu mă duc mândro azi-măne
Dorul meu la tin' rămăne,
Grijește-mi-l mândro bine
Cum te grijesc eu pe tine.

Și mi-l leagă, mândro-o, leagă,
În colț de năframă neagră,
Când năframa s'a nrosit
Să știi mândro c'am murit.

Că n'a fost vrednic neamul tău
Să-mi cumpenesc sufletul meu,
N'a fost vrednică maică-ta
Dragă să-mi amărăsc inima,
N'ai fost vrednică nici tu
Dragă să-mi cumpenesc sufletu.

Culese de: G. T. Both.

(Din Berliste)

(imitație).

Fă-mă Doamne ce mi-i face,
Fă-mă puiu de curcubeu
Să mă suiu la Dumnezeu
Și să-l rog eu prea ferbinte,
Ca și d'aci înainte
Să ierte păcatele
Să trăiască maicele,
Ca să-și crească ficele.
Să le învețe, să le crească
Tot în limba românească.
Și să crească copii buni
Cum să creșteau la străbuni.
C'avînd patria nevoie
Să se ducă ei, de voie,
Să lupte cu mare foc

la toate școlile se învăța în grecește. Câtă deosebire între vremurile de atunci și cele de acum, cât sunt de bune timpurile în cari trăim noi azi, și azi în special aceluși Hârșova, deși localurile școlilor lasă mult de dorit, chestiune despre care în anul trecut a vorbit dl director al școlii de băieți, totuși numărul elevilor cari frecventează școala este destul de satisfăcător față de populațiunea orașului.

Să ne folosim de ele, să ne dăm mână de ajutor noi profesorii cu Dv. părinții, și să contribuim la fericirea copiilor.

Un învățat, anume Gerson a zis: „Este o operă măreață de a crește bine copiii și a ajuta în scopul acesta pe părinți. A conduce sufletele, a crește copiii este arta artelor. În vremurile vechi erau instituții speciale pentru creșterea copiilor chiar de mici; azi însă avem școlile, unde vin copiii dela 7 ani în sus. De aceea școala trebuie să fie prima grijă a statului.

Școlile primare în România datează dela restabilirea păcii sub Grigore Ghica, 1777, — dela 1859 începură și școlile sătești. După unirea principatelor Române, pe la anul 1861 s'a unificat și organizația școlilor. Mai mult a propășit învățământul prin noua lege de organizare a școlilor, dată în 1865.

În Dobrogea, încă înainte de a se incorpora României, anul 1870, începură a se înființa școlile; ear' dela 1878 școlile începură să meargă către progres. Zic dar' glorie celor cari au pus bază învățământului românesc, glorie celor cari l'au făcut obligator cunoscându-i necesitatea, și glorie celor cari vin să învețe, cu rivă de a fi folositori lor și neamului din care fac parte.

Maria Șerbănescu.

Publicare de concurs.

Până la ziua de 15 August n. a. c. se exerie concurs pentru primirea în „Internatul Vancean de fetețe din Blaj”. Condițiunile primirii sunt:

1. Pentru o elevă sunt de a se plăti pe un an școlastic 120 fl. solvibili în două sau cel mult patru rate anticipative, pe lângă aceea o taxă anuală de înscriere de 3 fl. pentru elevele din clasele elementare și de 6 fl. pentru cele din clasele superioare, apoi 1 fl. pe an pentru baie. Elevele, cari vor învăța limba franceză ori muzica instrumentală, vor solvi separat unele taxe moderate.

2. Fiind că elevele vor trebui să poarte vesminte uniforme, se va solvi 14—18 fl. după etatea fiecăreia. Uniforma aceasta, care se pregătește în internat, constă din două surte în formă de rochie, 2 palării, — una de eamnă și alta de vară, — și din o toaletă.

Pentru-a patriei noroc,
Să se lupte cu mândrie
Pentru scumpa lor patrie.

Mărie, sufletul meu,
Am auzit, că 'ți-e rău.
Mie încă nu mi-e bine,
Că nu pot veni la tine.
Că părinții nu mă lasă
Să mă depărtez d'acasă.

Luni și Marți
Făcui la șanț,
Mercuri, Joi
Mulsei la oi.

Vinerea și Sâmbăta
N'a lucrat nici maică-mea
Și m'a ținut lângă ea.

Ear' apoi Dumineca
Cercetez biserica,
Și mă rog lui Dumnezeu
Să te-aducă 'n sfnul meu.

3. La intrarea în Internat fiecare elevă va trebui să fie provăzută cu: 6 cămeși, 6 camisoane, 6 pantaloni, 1 fustă de eamnă, 6 servete, 12 batiste, 6 părechi de ciorapi, 2 părechi de păpuși, 1 perie de dinți, 1 perie de cap, 2 perii de încălțăminte, 1 plapomă, 2 pepteni, 1 saltea de lână, 2 perini, 4 fețe de pat, 4 fețe de perină, 2 cuverte de pat din giolgiu alb, 1 lavor de spălat și 6 ștergere.

Obiectele acestea au să fie marcate cu numele elevei.

Pentru suma numită fiecare elevă va primi:

1. Instrucțiune în studiile prescrise pe clasele I.—VI. elementare și VII.—VIII. superioare, educațiune religioasă-morală și deprinderi în conversațiune maghiară și germană.

2. Locuință în etajul institutului în sale mari, sănătoase și luminoase, provăzute cu mobilierul necesar.

3. Vipt întreg și anume: a) la dejun cafea cu lapte, b) la ameazi 3 plesse, Dumineca și în sărbători, 4. c) la cină două plesse.

4. Spălat, luminat și încălzit. În fiecare lună elevele vor lua câte o baie.

5. Instrucțiunea în fert, spălat, călcatul cu ferul, coptul pânii, tors, țesut, curățit, grădinarit, croit, ducererea șocotelelor economiei de casă, conservatul și așezatul legumelor și victualelor peste eamnă, îngrășatul animalelor, prăsierea și ținerea galițelor, etc.

La cererile pentru primire e de a se alătura: extras de botez, testimoniu de pe clasa absolvată, atestat medical despre sănătatea elevei, atestat de vaccinare și revaccinare.

Concursurile sunt a se înainta Preavenratului Consistoriu metropolitan în Blaj, alăturându-se la fiecare o marcă de 20 cr. pentru spedarea francată a rezoluțiunii. Dela cererea de primire nu sunt dispensate nici elevele cari au mai fost în Internat.

Direcțiunea Internatului de fetețe.

PARTEA ECONOMICĂ

O carte bună.

„Manual complet de Agricultură rațională.” de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala centrală de agricultură dela Ferăstrău și la Seminarul Nifon Mitropolitul, pentru usul școlilor speciale secundare și superioare de agricultură, Seminarilor, școlile normale, studiu particular și de consultat pentru agricultorii practici.

Cartea a fost aprobată de Ministerul Agriculturii, Comerțului, Industrii și Domeniilor, și subvenționată de Asociațiunea transilvană pentru literatură română și cultura poporului român din Sibiu, de Reuniunea agricolă a comitatului Făgăraș, și numeroase alte societăți științifice și economice.

Lucrarea cuprinde 4 părți:

Să ne jucăm amândoi
Amândoi ca doi bujori,
De cu seară până 'n zori.

Câte flori sunt pe pământ
Toate merg la jurământ,
Numai floarea soarelui
Șede 'n poarta raiului,
Și judecă florile
Florile surorile.
Le judecă, sfătuește,
Să se poarte omeneste;
Să nu dea miroasele
La toate podoasele;
Ear' florile cele mici
Să le dea pe la voinici,
La voinicii lucrători
Să le miroase în zori,
Și în zori și preste zi
Până când s'or vestezi.

De d-șoara Sidonia Surlașiu.

Partea I. Agrologia sau agricultura generală — 33 coale de tipar având 217 figuri intercalate în text. Costă 5 coroane sau 7 lei.

Partea II. Fitotechnia sau cultura specială a plantelor, împreună cu Fânazele și pășunile — 38 coale de tipar cu 202 figuri în text, costă 10 lei sau 8 coroane.

Partea a III. Zootechnia sau cultura vitelor, împreună cu nutrițiunea vitelor, industria lăptăriilor și cunoașterea lănei, peste 30 coale de tipar, cu vr'o 200 figuri în text, diferite rase și specii de vite domestice copiate după natură, (Se afla sub tipar și va apăre până la finele anului) costă 10 lei sau 8 coroane.

Partea a IV. Economia rurală (va apăre mai târziu).

Cartea este în 4 volume mari deosebite, formând însă un singur tot și cuprinzând tot ceea ce privește agricultura, atât din punct de vedere științific, cât și practic, este scrisă într'un limbaj ușor, popular, cu terminii culeși din însuși graiul poporului agricultor. Ea se deosebește în mod esențial de produsele literare similare, apărute până acum în limba română, prin varietatea și cuprinsul ei, căci este cea dintâi carte de specialitate care în concurența cu cele mai bune lucrări germane și franceze. Toate societățile literare naționale și Revistele de specialitate au recunoscut unanim valoarea ei.

Ea umple un mare gol în literatura română de specialitate și n'ar trebui să lipsească de pe masa aiei unui agricultor practic, mare și mic, cam nici din Bibliotecile școlare și ale Reuniunilor culturale și economice. Prețul, față de sacrificiile făcute de autor în adunarea materialului și munca depusă, este moderat.

Cronica economică.

1. Regule de urmat pentru a preveni înțepăturile albinelor 1. Înainte de a deschide stupul va trebui să ne dăm seama de ceea ce avem de făcut sau de observat într'insul.

2. Stupul se va deschide cât se poate de lin, fără a l' agudi.

3. Nici o dată nu se va începe lucrarea până când nu se va fugriji de a avea fum la îndemână, fie de la o țigară, fie de la un aparat de produs fum.

4. Înainte de a umbla în stup, se va sufla de câte-va ori fum între faguri. Mai pe urmă, dacă va mai fi necesar, se va mai sufla, însă cu precauțiune, mai ales fumul de tutun, care este toxic.

5. La scoaterea ramelor se va procede cu atențiune, ca să nu cadă, sau să se restorne jos.

6. Se va respira cât mai puțin asupra albinelor.

7. Nu se vor face mișcări brusce pentru a se feri când vr'o albină se va lucera să înțepe.

8. Totuș, dacă albina a înțepat, se va umezta locul cu ceva soluțiune de amoniac, care se recomandă a o avea la dispoziție într'un flacon.

9. Când albinele unui stup par a fi iritate, se va amâna pentru altă dată cercetarea stupului.

10. Să se obișnuiască apicultorul a lucra fără mască; în cazul acesta se ajunge cu încetul a dobândi liniștea și precauțiunea necesară.

Vin spumos se obține punând în sticle bine astupate vinuri a căror fermentațiune nu s'a sfârșit. Fermentațiunea continuă în sticle și acidul carbonic neputându-se dizolva tot în lichid, o parte se comprimă între lichid și dop. Când se deschid sticlele, fiind sfoara sau sirma care ține dopul, acesta sare sub presiunea acidului carbonic liber, ear' acidul carbonic dizolvat se degajază în contact cu aierul și vinul produce mai multă sau mai puțină spumă.

La vinurile a căror fermentațiune e terminată, se adaugă 20 — 24 grame zahar cristalizat (candel) sub formă de sirup, apoi se pun în sticle. Cu un cavent, se provoacă o nouă fermentațiune în sticlă și fenomenul arătat în cazul întâiu se produce.

Pentru a stârpi corbi se recomandă mijlocul următoriu;

Luată carne și tăiați-o în mai multe bucățele de mărimea unei nucii, curățate o testea de hârtie și puțin cleiu, cu care se prind paserile.

Vă transportați la locul unde știți că se string corbi, și faceți atâtea cornete de hârtie câte bucățele de carne aveți. Cornetele să

fie rezistente, adică să fie sucite bine. Puneți apoi o bucățică de carne în fundul cornetului și ungeți cu cleiu părțile din lăuntru.

Se știe că corbi sunt lacomi după carne; îndată li veți vedea aruncându-se asupra cornetelor cu o lăcomie extra ordinară, vrându-și capul până în fund pentru a ajunge prada. După mai multe sfertări făcute spre a ajuge la carne, cornetul se lipește de cap, astfel că tocmăi târziu corbi bagă de seamă că sunt orbiți. Li veți vedea atunci ridicându-se iute drept în sus și li o așe de mare înălțime, că se perd din vedere, dar' după puțin timp li veți vedea ear' s'borându-se drept în jos și cu cornetul de hârtie pe cap; atunci li puteți omori cu un lemn sau li prindeți vii.

Falsificarea făinii. — Adesea-ori în comerțu făina de grâu se vinde falsificată cu ferestrețură de lemn. Pentru a descoperi această înșelătorie, dl Le Ray, dela academia de științe din Paris, întrebunțează o substanță specială, care are asupra celulei o reacțiune colorată. Această substanță numită phloroglucina, într'o unțată sub formă de soluțiune alcoolică, servește a imbiha făina bănuită. După ce s'a încălzit puțin, ferestrețura de lemn amestecată în făină se colorează în roșu deschis, pe când părțile eclulease ale făinei de grâu nu se colorează de cât foarte puțin sau chiar de loc, particulele de amidon rămân necolorate. Diferința aceasta de colorare se poate observa cu lupa sau chiar cu ochiul liber.

Pentru prășitorii de vite.
(Incunoștiințare.)

Prin rescriptul seu dto 30 Iunie c. n. 6256, înaltul ministeriu r. u. de agricultură pune în vedere, că amăsura rescriptului ministeriului austriac de agricultură nr. 13687, la despărțământul economic și silvic al expositiei iubilare din Viena, în zilele dela 3 până la 12 Septembrie n. c. inclusiv, se vor expune rase de vite prășite în Alpi austriaci și anumit vite de rasa Montava, Oberinthal, Etschthal, Lechthal, Wipthal, Rendena, Dux, Zillenthal, Pusterthal, Purgau, Mollthal, Ennsthal, Maltein, Mariahof, Lavantthal, Murboden, Müzzthal și Wels. După-ce la această expozițiune se d'rarul prilej de a cunoaște și asemăna tocmăi acele soiuri de vite, cari se prășes și în țeara noastră, și de cari se înpoartează în mare număr la noi spre prășire, ne luăm voie a atrage luarea aminte a cultivatorilor nostri de vite asupra acestor expoziții.

Sibiu, 9 Iulie n. 1898.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului”.

D. Comșa, președ.
V. Tordășianu, secretar.

Invitație la abonament

Decșhidem prin aceasta abonament pe al III-lea Quartal resp. al II-lea sem. 1898 la

„TRIBUNA POPORULUI”

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare:

În Banat:

Pe un an fl. 10.-
Pe 1/2 an „ 5.-
Pe 1/4 an „ 2.50
Pe o lună 1.-

Pentru România și străinătate

Pe un an franci 40-

NUMERUL DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu 2 fl. pe un an, având o întindere de 8 pagini: cele 4 pagini ale foii de zi, plus un adaus popular de 4 pagini.

Domni cari se abonează la foaia de zi cu 10 fl. pe an, nu au să mai plătească nimic pentru adausul popular dela numărul de Dumineca.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI”

Tabloul furtişagurilor în comitatul Aradului.

Furtul de un pătrar milion, care a spăimântat pe plătitorii de dare din Ungaria, a făcut numai virf furtişagurilor de până aici, săvârşite în Arad şi în comitatul Aradului în cinci din urmă douăzeci de ani. Ziariul konservativ „Arad és Vidéke“ constată că nici într'un comitat din Ungaria nu s'au întâmplat atâtea furtişaguri ca în comitatul Aradului.

Ascultaţi oameni buni, şi miraţi-vă de cele ce urmează...

1. Paşa turcesc, fibirul *Egyed Gyula* din Halmagiu, pe la anii 1876 a furat din banii comanelor, de unde cât a putut. *Se ştie însă numai despre 5.000 fl.*, căci ceilalţi bani furati de el i-au acoperit bieţii juraţi şi cassieri, şi au tăcut de frică să nu cadă şi ei în cursă.

Din averea jupânului fibirului s'au putut scoate abia 300 fl. — Ceilalţi, vorba Românului: „rămân pe sat!“ Fibirul a stat un an şi jumătate în temniţă.

2. A doua furătură s'a întâmplat aici la comitat. Un patriot cu cinci piţule, jidovăşului *May Mikea*, fost scriitoriu la cassa comitatului, a furat în anul 1883 una mie fl. A s'ezut pentru ei 3 ani în temniţă. — Mulţi alţii au fost pentru acest furt traşi la răspundere, dar' cu ei nu s'a isprăvit nimic. — Oare de ce?

3. Notariul *Kiss Károly* din bogata comună nemţească *Pánatul-nou*, până la anul 1886 a furat dela comună şi a îngelat dela singuratici preste 40.000 fl., cu cari bani a benchetit mai mult prin Arad pe sub nasul mai marilor sei. Cele mai mari sume mănecate de el au fost banii orfanilor.

Când i-au dat de urmă şi l'au prins— aici în Arad, el şi-a tras un glonţ de revolver în cap; ear banii orfanilor, cea mai mare parte au trebuit să-i plătească judele comunal, tutorul orfanilor şi perceptorul, pe cari vicispantul i-a suspendat dela slujbă şi alit să plătească paguba.

4. Al patrulea lotru de banii publici a fost earşi aici în Arad cu numele *Dulovits Károly*, tutorul dela spitalul comitatens. A furat din banii spitalului, trimiş pentru hrană şi leacuri pe seama bieţilor bolnavi, suma de 2500—3000 fl.

Când l'au luat la socoteală, şi acesta şi-a tras glonţ în cap!

5. În 1893 s'a pertractat aici în Arad procesul furtişagului de 350 de mli dela „Kereskedelmi bank“ (banca comercială). Vinovaţi au fost trei inşi: *Bettelheim Vilmos*, *Spitzka Agoston* şi *Fischer Zsigmond*. Judecaţi au fost însă numai pentru suma de 58.791 fl. — la câte 3 ani de robie!

6. Un „domn“ jude la tribunal, a furat şi el ce a putut pe la anii 1860—70, dar furătura abia s'a descoperit la 1886, că vezi Doamne, se acopăr unii pe alţii, şi aşa a rămas treaba moartă până s'a învechit de tot, şi paragraful de lege n'a mai aşut putere să-l judece.

Paguba a plătit-o ţeara. Lui i-au detras pensiunea, şi aşi lucră ca scriitoriu în cancelaria unui avocat din Arad.

Oare numele acestui „domn“ de odinioară, care croia pedepse asupra altora, pentru ce nu se vesteşte, precum nici suma cât a păpat?

7. Notariul *Zacharias József* din Fekete-Gyarmat, nu de mult a fost judecat prin tribunalul din Arad la 6 1/2 ani temniţă ordinară, pentru 11 furături din banii satului şi 21 de cambii şi documente falsificate. — Şi acest cavaler l'şi juca mendrele tot prin Arad, cu „prietinii“ de p' aici. Acum şede la răcoare în temniţa din Aiud.

8. Antisea comunală (judele, notariul şi perceptorul) din *Zsigmondháza*, — (langă Arad), în bună-înţelegere au mănecat din banii satului — că doar' erau pe mâna lor — numai şapte mli de floreni.

Notariul a fost judecat la 6, judele la 4 ani de robie, ear' al treilea a scăpat.

9. Notariul din *Mocrea* (Apatelek), pe care domni dela „Arad és Vidéke“ nu

voesc să-l numească, (desigur fiind-că va fi înrudit cu cineva) dar' eată îl numim noi pe fostul cavaler *Horváth*, care a dat şi el pe după mână 2000 fl. din banii satului. Pentru acest furtişag a fost judecat la 2 1/2 ani. Nici nu-i grea pedeapsa pentru două mli!

Cu acestea „Arad és Vidéke“ l'şi încheie lista furtişagurilor, zicând că după cele mai „merunte“ n'a căutat.

Dar' mai sunt încă de cele mari. De ce nu ne spuneţi ce s'a întâmplat cu marele cavaler de acum câţiva ani, *Kosztolányi Imre*, fost solgăbiriu în Radna, Arad şi apoi notariu la tribunalul din Arad? ... Ce i-s'a întâmplat pentru-că, l'au prins cu mâna în „sacul cu grăunţele“? ... Cum a perit din Arad eacă numai aşa „prin pene“? ...

Dacă astfel se acopăr şi se netezesc furtişagurile, apoi zicem şi noi cu cei dela „Arad és Vidéke“ că administraţie ca în comitatul nostru nu este în toată ţeara.

NOUTAŢI

Arad, 22 Iulie n. 1889.

Archiducele Otto în Oradea-mare. Sâmbătă seara, 23 Iulie, va sosi la Oradea-mare archiducele *Otto*, fratele presuntivului moştenitoriu de tron, spre a lua parte la jubileul regimentului de husari „Vilhelm“. Archiducele va fi încuadrat la cardinalul-archiepiscop *Schlauch*.

La ce sumă a ajuns furtişagul la comitat? Foia oficioasă din Arad „Aradi Közlöny“ face astăzi socoteala aşa: 259 mli fl., odată, a doua-ora 10.000 fl. deposite şi eri mai găsi comisia 21.000 floreni, earşi în obligaţii furate din averea orfanilor. De tot dar' în suma rotundă de 290.000 fl., până în ziua de eri. Scontra va mai şine vre-o 10 zile, după spusele ziarelor, şi atunci numai se va şti, că cât s'a furat.

Pasportul lui Krivány. *Krivány* mai de multe ori a fost prin Africa şi mai ales în oraşele *Cairo* şi *Alexandria*. Foarte i-a plăcut clima de acolo. În *Cairo* se zice că şi-a cumpărat acum 3 ani casă şi grădină, va să zică s'a împământentit acolo şi ca cetăţean de acolo şi-a scos pasport de călătorie şi nu din Ungaria. Cu acest paşus a călătorit în 3 ani din Ungaria la Africa.

Că *Krivány* de mult l'şi bătea capul cu această mutare, se vede din cele aflate în lădiţele rămase de el. Una d. e. e plină cu „conductore“, mape şi mersul tuturor corăbilor pe mare. Ori-unde s'a dus *Krivány*, prinderea şi aducerea lui la Arad e foarte anevoioasă, căci numai a telegramă simplă până pe acolo, ar costa 300 fl.

Poliştii nostri pe drum. Căpitanul *Greén* şi detectivul (spionul) *Gajda*, au plecat să bată urma hoşului fugit. — *Greén* către *Budapesta*—*Viena*, *Gajda* spre *Timişoara*—*Lugoş*; ear' ministrul *Peremel* a dat cercular în toată ţara.

Pe seama bisericeii din *Toracul mic*, p. u. *Toracul mare*, comitatul *Torontalului*, se caută o cassă „*Wertheim*“ cât de mare şi folosită.

Neurolog. Primim următorul anunţ funebral: Cu inima întristată aducem la cunoştinţă număroaselor rudeni, amici şi cunoştuţi, că scumpa şi neuitata noastră fiică, respective mamă, văduva *Elena Popescu*, născ. *Petric*, după lungi şi grele suferinţe, fiind împărtaşită cu sfinţele taine, a încetat din viaţă astăzi, la 1 oră dimineaţa, în al 51-lea an al etăţii. Rămăşiţele pământestii ale scumpei defuncte se vor ridica din locuinţa, *Schewisgasse* nr. 26, Joi în 9/21 Iulie s. c., la 4 ore p. m. şi se vor depune spre vecinică odihnă în cimiterul gr.-ort.

din suburbiul „*Poarta Turnului*“. Sibiu, în 7/19 Iulie 1898. Ioan *Petric*, protopresbiter gr.-ort.; *Zoe Petric*, ca părinţi; *Aurel Popescu*, vice-notar la jud. cercuală, *Eugenia măr.* Dr. *Vecerdea*, *Elena măr.* Dr. *Şpan*, *Cornel Popescu*, cleric; *Mărioara Popescu*, ca fi şi fiice; Dr. *N. Vecerdea*, adv. şi Dr. *P. Şpan*, prof. seminarial, ca gineri.

„*Az a bizonyos kótél*“. Cu privilegiul procesului nostru de pressă patrioţii din Arad au trimis părintelui *Mangra* o diplomă cu spânzurători, la cari atina o funie groasă pentru grumazii părintelui *Mangra*.

„*Arad és Vidéke*, care tractează cu multă cruţare furtişagul de 300.000 dela comitat, şi spune ca de stă acel puţin ce-l spune despre adevăratele hoşii, eată cum scria despre noi când „*Trib. Pop.*“ a adus pe faţă de masă funia patriotică. Sub titlul bajocoritor: „*Az a bizonyos kótél*“, ce va să zică „*Funia aia*“, „*A és V.*“ scria:

„Acest brav mijloc, acest instrument al măiestrului găde *Bali Mihai*, dintre toţi românii din Arad e mai potrivit pentru *Mangra*, şi n'a fost spirit, ci curată dreptate din partea celui ca i-a trimis lui *Mangra* ştreangul. Pe la noi se trimite ştreangul astorfel de existenţe numai în legătură cu diplome: în tr'alte părţi însă s'ar fi aplicat în mod practic faţă de duşmanii naţiunii, atât de făţişi şi de îndrăciti ca *Mangra*. — Înşă o fabrică întreagă de ştreanguri ar fi prea puţin pe seama acestor Români, cari le merită.

Noi punem acum la dispoziţia dumnilor funia, fiind-că acolo e lipsă de funie unde sunt hoşii. Vezi, vezi povestea vorbii: cine sapă altuia groapa, cade însuşi în ia.

Orcan în Viena. Mercuri noaptea spre *Joi* s'a lăsat asupra oraşului *Viena* un mare orcan, făcând mari pagube. Cam un pătraiu de oară a căzut mare grindină mai ales în părţile unde se află cimiteriul central.

Şi în ţeara noastră a fost *Mercuri* mare furtună; anume din *Nyiregyháza* se raportează, că acolo şi în împrejurimi a căzut grozavă grindină, făcând pagube uriaşe în sământăturile încă neculesc, dar' mai ales în podgorii.

Ciacova în flacări. Conform unei telegrame din *Timişoara*, pompierii de acolo au fost chemati *Joi* după-ameazi să meargă grabnic la *Ciacova* spre a da ajutor la stingerea focului, ce cuprinsese întreaga comună. Despre detaliurile napastei până acum n'a sosit nici un raport.

Petreceri. Tinerimea Română din *Selagiu* şi *Sătmar* arangează petrecere cu dans la 1. August n. c. în *Acasi*, sub scut sigur în folosul Bisericeii române gr. cat. din *Acas*. Preţul de intrare: o persoană 1 fl. Inceputul la 7 oare seara. Suprasolviri se primesc cu mulţămită şi se vor cuita pe cale ziaristă. Spre ştiinţă: Trenul de cătră *Carei* soseşte la gara din *Acas* dimineaţa la 8 oare, după meazăzi la 6 1/4; cel de cătră *Zelau* şi *Şimleu* dimineaţa la 7, după meazăzi la 5 1/4. La gară vor sta la dispoziţie trăsuri gratuite. De cuartire gratuite va fi îngrijit.

Jubileu. Invătătorii gr. or.-rom. din tractul protopresb. al *Buziaşului*, diecesa *Caransebeşului*, în 14 Iulie st. v. vor serba jubileul de 25 de ani, de când *Pr. St. D. Ioan Marcu Inv.* în *Bocşa-Montană*, funcţionează ca comisariu şcolar în acest tract, în semn de stimă şi iubire în urma zelului şi abnegaţiunii ce d-sa a desvoltat în acest restimp, — la care cu stimă se invită toţi *P. T. aderenţi* ai culturii poporului român.

Buziaş, 7 Iulie 1898.

În numele Inv. gr. or. rom. din tractul *Buziaş*:

Ioan Ciurean.
Inv. gr.-or.-rom.

ULTIME ŞTIRI

Războiul.

După capitularea oraşului şi portului *Santiago* Americanii înaintează repede în cucerirea insulei *Cuba*; după ştirile de pe urmă au pus mâna deja pe aproape jumătatea insulei şi au început a organiza chiar administraţia şi a percepe taxele de vamă. Situaţia la *Filipine* încă devine din zi în zi tot mai rea, mai critică pentru Spanioli.

Acasă, în Spania, stările sunt cât se poate de încurcate; constituţia suspendată; *Carlismii* sunt organizaţi, aşteaptă numai poruncă dela capul lor, *Don Carlos*, care se află în *Bruzela* şi de acolo agitează contra reginei-regente *Cristina* şi a fiului ei. O ştire din *Praga* spune, că acolo se restaurează palatul regal din suburbiul *Hradcin*, situat pe un deal, căci se zice, că acolo va veni să se stabilească regina Spaniei, dacă li-ar reuşi *Carlismii* să doboare actuala dinastie.

Ştiri de ceva însemnătate de pe câmpul de bătăie n'au venit astăzi.

Bursa de mărfuri dela 20 Iulie n. 1898.

Sămînţe	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chigr.		Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chigr.	
		dela	până		dela	până
G r a u	Bănăţenească veche	75	—	76	—	—
	Grâu dela Tisa v.	76	9,70	9,75	76	—
	n.	77	9,80	9,80	77	—
Grâu dela Pesta v.	76	9,70	9,75	76	—	—
Grâu de Alba-Reg v.	76	9,70	9,75	76	—	—
Bacica v.	75	—	—	76	—	—
Grâu ung de Nord v.	75	—	—	76	—	—

Sămînţe vechi ori noue	Sotul	Calitatea per hect.	Preţul per 100 chigr.	
			dela	până
Săcară	—	—	8,20	8,85
Orz	de vinars de bere	—	12	12,50
Ovăz	—	—	7,10	7,60
Cucuruz (porumb)	bănăţ. de altsotu	—	—	—
Mela	—	—	—	—
Hrişcă	—	—	—	—

Mărf. pe termen	Grâu	Sept.-Oct. Mart.-Apr.	r,88	9,40	Mărfă per 100 chigr.	Cursul	
						dela	până
	Cucuruz	Mai-Iun, Iulie-Aug, Mart.-Apr, Oct.	5,07	5,35	—	10,65	
	Ovăz	—	5,67	5,80	—	5,06	

Produce div.	S o i u l		Cursul		
	dela	până			
Preţul per 100 kilograme	Săm. de trif.	Incernă ungurească roşie rafinat	27	—	29
	Oiu de rap, Uns, de poro	dela Pesta dela ţeară svântată afumată	95	50	60
	Slănină	—	9	—	60
	Seu Prune	—	6,25	—	6,40
	Lictar	slavon, nou bănăţenească brută	12	—	16
Miere	ga bină străcurată de Rosenau	—	—	—	
Ceară	—	—	—	—	

P i a ţ a.

	Arad	B.-Pesta
Grâu vechi	fl. 11.—	fl. 8,85 p. toamnă
„ nou	„ 9.—	„ —
Cucuruz	„ 4,80	„ 4,36 „ Aug.
Orz	„ 7,50	„ 6.— „ Sept.
Săcară	„ 7,50	„ 6,83 „ toamnă
Ovăz	„ 7,60	„ 5,53 „

Cursul pieţii din Arad.

Din 20 Iulie n. 1898.

Hărtie-monetă română	Cump.	9,47	vând 9,51
Lire turceşti	—	—	—
Imperiali (15 R. aur)	—	58,90	„ 19.—
Ruble ruseşti 100 r.	—	126.—	„ 127.—
Galbeni	—	5,58	„ 5,62
Napoleon-d'ori	—	9,48	„ 9,53
100 Marce germane	—	58,50	„ 53,80
Livre sterling	—	55,90	„ 12.—

Editor: Aurel Popovici-Barcianu.

Redactor responsabil: Ioan Russu Şirianu.

Bibliografie.

„Treizeci de ani de domnie ai Regelui Carol I. Cuvântări și acte. Vol. I. 1866—1880. Volumul I. 1881—1896. Edițiunea academiei Române. București 1897.

„Biblioteca Noastră“ de sub direcțiunea dlui Enea Hodoș profesor în Caransebeș apare în fiecare lună.

Numerele apărute până acum sunt: Nr. 1. S. Secula, „Realități și Visări“, novelete. — Nr. 2 Iosif Bălan, „Iancu de Hunyad“, cerc. istorică. — Nr. 3. și 4. G. Coșbuc, „Versuri și Proză“. — Nr. 5. Gr. Alexandrescu, „Fabule alese“. — Nr. 6. N. Macovișteanu, „Dela Sate“, piesă teatrală. — Nr. 7. Zotti Hodoș, „Intocmai!“ comedie. Nr. 8—9 O. G. Lecca, „Istoria Țiganilor“. Nr. 10 E. Hodoș, „Convorbiri pedagogice“. Nr. 11—12 E. Hodoș, „Cântece Bănățene“, cu un răspuns profesorului Dr. G. Weigand

„Istoria universală“ pentru școalele secundare de Vasile Goldiș, profesor. Volumul III. *Evul nou*. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu, Brașov. 1897.

„Gramatica Română“ pentru învățământul secundar de Ioan Petran, profesor. Partea I. Sintaxa. Arad. Editura autorului. Se poate căpăta și la administrația „Tribuna Poporului.“

„Abecedar ilustrat“ compus pe baza principiilor pedagogice moderne de învățătorii: Iosif Moldovan, Nic Stefu, Iuliu Groșoreun, Nic. Boscaiu și Petru Vancu. A se cere la administrațiunea „Trib. Pop.“

„Manual de Theologia Morală“ de Dr. Athanasie Mironescu Craioveanu, profesor la universitatea din București. Tipografia „Cărților bisericești“.

„Acte și documente relativ la Istoria Renașterii României, publicate de Dimitrie A. Sturdza. București. 1888—1896. Tipografia Carol Göbl. Cuprinde:

Volumul II) Tractatele dintre Principatele Române și Turcia. 2) Tractatele dintre Principatele Române și Rusia. 3) Tractatele dintre Turcia și Austria. 4) Tractatele dintre Turcia și România. 5) Tractate și acte dintre Puterile Europene relative la Poarta Otomană și Principatele Române.

Volumul II. Acte și documente dela 1844 până la încheierea Tratatului de Paris din 30 Martie 1856.

Volumul III: Broșuri relative la situațiunea Principatelor Române după tratatul de Paris.

Volumul IV: Acte și documente dela 1 Martie până la 30 Iunie 1857.

Volumul V: Acte și documente dela 1 Iulie până la 31 Decembrie 1857.

Volumul VI: Partea I: Procesele verbale ale Adunării ad-hoc a Moldovei, dela 22 Septembrie, până la 21 Decembrie 1857

Partea II: Procesele verbale ale adunării ad-hoc a Munteniei dela 10 Septembrie până la 10 Decembrie 1857 (Divanul ad-hoc din 1857 și Comisiunea Europeană din 1856—7)

Volumul VII: Acte și documente din anul 1858 până la înălțarea lui Alexandru Ion pe tronul Principatelor-Unite în anul 1859.

„Liturgia Sfintului Ioan Crisostom“ culeasă, aleasă și întocmită pe baza melodiilor vechi bisericești, pentru corul școlarilor pe două voci — sopran și alt — de Nicolae Stefu, învățător în Arad. Se poate comanda dela autorul și administrațiunea foii noastre.

Banca generală de asigurare mutuală.

„TRANSILVANIA“

ÎN SIBIU.

asigurează pe lângă condițiunile cea mai favorabile:

1. în contra pericolului de foc și exploziune; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile etc;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri să dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Călanad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal prin

Agentura principală din Arad.

(Strada Széchenyi Nr. 1, casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan, etagiul al II.) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

A apărut!!

și se află de vânzare la administr. „Tribuna Poporului“.

„JUVENILIA“

proză și versuri de Sextil Pușcariu (264 pag. 3 ilustr.) cu prețul de 80 cr. plus 3 porto postal.

(186) 10—10

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI“

Se primesc comande pentru următoarele lucrări:

Circulare și prețuri-curente

NOTE

Opuți și Broșuri

Strada Aulich Nr. 1.

Tipografia „Tribuna Poporului“ A. P. Barcianu Arad

Strada Aulich Nr. 1.

Diferite tipărituri pentru bănci

PLICURI

Invitări, cărți de vizită, anunțuri funebre

Prețuri foarte moderate.

Ori-ce comande se efectuează prompt.